

**UCHWAŁA NR XIV/178/2016
RADY MIEJSKIEJ W KRAPKOWICACH**

z dnia 25 lutego 2016 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy na lata 2016-2025

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1515) i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.) Rada Miejska w Krapkowicach uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krapkowice na lata 2016-2025, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Krapkowic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy w Krapkowicach.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Andrzej Malkiewicz

Załącznik Do Uchwały Nr XIV/178/2016

Rady Miejskiej w Krapkowicach

z dnia 25 lutego 2016 r.

**Strategia Rozwiązywania Problemów
Społecznych
Gminy Krapkowice
na lata 2016 - 2025**

Spis treści

Wprowadzenie	4
1. Podstawy prawne	11
1.1 Metody badawcze	19
2. Charakterystyka gminy	20
2.1 Sytuacja demograficzna Gminy Krapkowice	20
3. Infrastruktura społeczna	23
3.1 Edukacja	23
3.2 Kultura.....	24
3.3 Bezpieczeństwo publiczne	26
3.4 Rynek pracy.....	28
4. Diagnoza sytuacji społecznej	33
4.1 Pomoc Ośrodka ze względu na ubóstwo	39
4.2 Pomoc Ośrodka ze względu na bezrobocie	40
4.3 Pomoc Ośrodka ze względu na niepełnosprawność oraz długotrwałą chorobę ...	42
4.4 Pomoc Ośrodka ze względu na ochronę macierzyństwa	45
4.5 Pomoc Ośrodka ze względu na uzależnienie od alkoholu.....	46
4.6 Pomoc Ośrodka ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	49
4.7 Pozostałe formy pomocy	50
4.7.1 Dodatki mieszkaniowe.....	50
4.7.2 Dom Dziennego Pobytu	51
4.7.3 Środowiskowy Dom Samopomocy.....	52
4.7.4 Świetlice środowiskowe.....	54

4.7.5 Karta Dużej Rodziny oraz Ogólnopolska Karta Rodziny i Seniora	55
4.7.6 Warsztat Terapii Zajęciowej	56
5. Analiza SWOT	58
6. Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią	62
7. Harmonogram działań	64
8. Monitorowanie realizacji Strategii.....	70
Zakończenie.....	71
Spis tabel	72
Spis wykresów	73

Wprowadzenie

Metodą ograniczania państwa opiekuńczego jest decentralizacja, czyli proces za pomocą, którego świadczenia i usługi socjalne są przenoszone z rządu centralnego do mniejszych, lokalnych jednostek czy władz i agencji, o których sądzi się, że są bliżej obywateli i użytkowników. Decentralizacji przypisuje się kilka zalet m.in. sprawniejsze rządzenie przez przybliżenie władzy społecznościom lokalnym. Ten główny kierunek przemian, wprowadzany pod hasłami potrzeby samorządności, odbiurokratyzowania, deregulacji, budowy społeczeństwa obywatelskiego itp., oznacza stopniowe zdejmowanie z państwa troski o sprawy społeczne. Lokalna polityka społeczna odnosi się do szczebla gminnego, w którym występuje bezpośrednie, naturalne połączenie istniejących potrzeb i środków. Zaletami takiej polityki są m.in. szybkość reakcji podmiotów na ujawniające się problemy społeczne, trafne rozpoznanie sytuacji pojedynczych środowisk, lepsze możliwości wykorzystania lokalnego potencjału społecznego, uwzględnianie lokalnej specyfiki przy formułowaniu diagnozy społecznej, kontrola społeczna sprzyjająca racjonalnej gospodarce środkami materialnymi i zasobami ludzkimi. Dlatego jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej jest przygotowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych. Strategia, termin używany od dawna w naukach o wojsku, wszedł do języka pomocy społecznej jako narzędzie rozwiązywania problemów społecznych. *Strategia to zaplanowany i często realizowany w praktyce sposób osiągnięcia jakiegoś wyznaczonego celu ale również teoria, a także metody i techniki rozwiązywania określonych problemów badawczych*¹. Strategia to zatem nic innego, jak poddanie obserwacji oraz wnikliwej analizie aktualnej sytuacji społeczności lokalnej, która najczęściej nie jest satysfakcjonująca dla władz gminy, jak i mieszkańców. Obejmuje ona przewidywanie problemów, a także prognozowanie zmian, które mogą zaistnieć po wprowadzeniu odpowiednich przedsięwzięć. Najważniejsze jest jednak trafne zdiagnozowanie sytuacji wyjściowej, która posłuży za źródło informacji na temat stanu wymagającego modyfikacji w najbliższych latach.

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w zasadach określających budowę strategii podaje: *Nie każdy plan jest strategią. Strategia powinna określać cel, jakim jest rozwiązywanie*

---

¹K.Olechnicki, Załęski P. (red) Słownik socjologiczny, Toruń 1997, s.205.

określonych problemów społecznych (czyli np. poprawa sytuacji ludzi starych, niepełnosprawnych lub zmiana na lepsze wybranych obszarów życia społecznego /.../ oraz sposób, w jaki można go osiągnąć².

Prezentowana Strategia uwzględnia ewolucję instytucji pomocy społecznej, jej przejście od realizacji funkcji ratowniczej do prewencyjno-usługowej oraz malejącą opiekuńczą rolę państwa na rzecz pomocy samorządowej i organizacji pozarządowych. W nowej roli pomoc społeczna będzie instytucją opartą na kapitale społecznym lokalnej społeczności, uwzględniając tym samym nową rolę świadczeniobiorców – od biernego klientyzmu do aktywnej partycypacji w procesie pomocy.³ W głównych założeniach metodycznych Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Krapkowice składa się:

- z diagnozy aktualnego stanu pomocy społecznej w gminie,
- prognozy potrzeb społecznych społeczności lokalnej,
- celu strategicznego ogólnego i celów szczegółowych (operacyjnych),
- metod realizacji celów,
- harmonogramu,
- całościowa wizja polityki społecznej w perspektywie czasowej do 2026 roku.

Projekt związany z opracowaniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Krapkowice rozpoczęto w grudniu 2015 roku, zgodnie z umową podpisaną pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Krapkowicach a firmą Empiria Duo.

Opracowanie strategii było wymogiem ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t.j. Dz. U z 2015, poz. 163), która w art. 17 ust.1. pkt.1 mówi: *Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:*

- *opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i*

---

² Informacje o strategii, MPiPS, Warszawa, 2006, www.mpips.gov.pl.

³ Krzyszkowski J. Lokalna polityka wobec biedy (red) Warzywoda Kruszyńska W. Instytut Socjologii UŁ, Łódź, 2003 s. 167-8.

rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Ustawa o pomocy społecznej stanowi kolejny etap budowy nowego systemu aktywnej polityki społecznej w Polsce mając na celu stworzenie solidnego fundamentu polityki opartej na trzech zasadach:

- w sposób systematyczny i kompleksowy budowana jest sieć bezpieczeństwa socjalnego i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, oparta na realnych podstawach utrzymania gospodarstw domowych,
- tworzy się spójny system wspierający aktywizację osób bezrobotnych na rynku pracy i na polu pomocy społecznej, tak aby każdemu zagwarantować szansę aktywizacji i godnego życia,
- tworzy się skoordynowany system instytucjonalny, jasno prezentujący odpowiedzialność instytucji rządowych i samorządowych, otwierający jednocześnie przestrzeń dla aktywności obywatelskiej organizacji sektora pozarządowego.

Niniejsza Strategia jest także istotną potrzebą i wymogiem sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Krapkowice, związanej głównie z wstąpieniem naszego kraju do Unii Europejskiej oraz nowymi możliwościami związanymi z pozyskiwaniem funduszy strukturalnych na rozwój lokalny, w tym politykę społeczną. Oparcie funkcjonowania polityki społecznej w gminie na długofalowym planowaniu, na przejrzystych celach o różnym horyzoncie czasowym, pomaga zarządzać sferą polityki społecznej i ułatwia pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na realizację zadań tejże polityki. Strategia pomaga także skoordynować działania różnych instytucji działających na polu polityki społecznej w gminie wokół głównego kierunku działań i głównych problemów w tej sferze.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Krapkowice nie ogranicza się w swych zapisach tylko do zadań realizowanych bezpośrednio przez instytucje gminy: Urząd Gminy i Ośrodek Pomocy Społecznej. Strategia proponuje przede wszystkim zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji działających na polu polityki społecznej w gminie Krapkowice. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej.

Realizacja niniejszej Strategii jest spójna z dokumentami państwowymi takimi jak:

- **Krajowym Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 – Nowy Wymiar Integracji**⁴ - Program ten jest dokumentem o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, utworzonym w celu realizacji średniookresowej strategii rozwoju kraju oraz innych strategii rozwoju – zwłaszcza Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego. Uwzględnia również politykę państwa obejmującą walkę z ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem głównym programu jest trwałe zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o 1,5 mln oraz wzrost spójności społecznej. Ponadto, Program zakłada progres na czterech płaszczyznach:
  - **Gwarancje dla przyszłości młodzieży** – stworzenie młodzieży szansy wejścia na rynek pracy i zakładania rodzin – „Zasadniczym efektem powinno być stworzenie spójnego systemu działań edukacyjnych, społecznych i zawodowych, który przygotuje młodzież do wejścia na rynek pracy, umożliwi zdobycie niezbędnych kompetencji i umiejętności ułatwiających włączenie społeczne, aktywność zawodową, a także rozwój rodziny.⁵”
  - **Aktywna osoba i zintegrowana rodzina** – odpowiedzialne lokalne środowisko - „W tym przypadku podstawowym efektem ma być rozwój systemu aktywnej integracji, działającego na rzecz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym osób, rodzin i środowisk zagrożonych wykluczeniem. Chodzi o łączenie ról społecznych, zawodowych i rodzinnych oraz zwiększenie znaczenia społeczności lokalnej z wykorzystaniem partnerstwa publiczno-społecznego.⁶”
  - **Zapobieganie niepewności mieszkaniowej** – „Najważniejsze będzie zapewnienie dostępu do niedrogich mieszkań na wynajem, co zwiększy bezpieczeństwo rodzin i umożliwi ich aktywizację zawodową. Ważne też będzie zapobieganie utracie mieszkania i bezdomności, które powodują wykluczenie społeczne.⁷”

⁴ Dokument dostępny na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki społecznej www.mpips.gov.pl – link „Pomoc społeczna” (29.12.2015).

⁵<https://www.premier.gov.pl/wydarzenia/decyzje-rzadu/uchwala-w-sprawie-przyjecia-programu-pod-nazwa-krajowy-program.html> (05.12.2016).

⁶ Tamże.

⁷ Tamże.

- **Seniorzy – bezpieczni, aktywni i potrzebni** – „Podstawowy efekt realizowanych działań to zapewnienie osobom starszym i niepełnosprawnym przyjaznych form opieki i aktywnego spędzania czasu oraz możliwości włączenia się do życia społecznego.⁸”
- **Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej 2020⁹** - określa kierunki interwencji publicznej mającej służyć kształtowaniu jak najlepszych warunków dla rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych w oparciu o diagnozę sektora ekonomii społecznej uwzględniając aktualny kontekst polityczny, społeczny i gospodarczy w Polsce i w Unii Europejskiej.
- **Rządowego Programu Aktywności Osób Starszych na lata 2014-2020¹⁰** - Program zakłada włączenie sektora organizacji pozarządowych do działań służących zaangażowaniu seniorów w aktywność społeczną w czterech sektorach:
  - **Edukacja osób starszych** – poszerzenie oferty edukacyjnej dla osób starszych, które zamierzają edukować się oraz rozwijać, przy wykorzystywaniu potencjału oraz kapitału, którym dysponują poszczególne osoby.
  - **Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz- i międzypokoleniową** - aktywność osób starszych oraz włączenie do wspólnych działań młodszego pokolenia, co pozwoli na budowanie wzajemnego zrozumienia oraz rozwój umiejętności społecznych;
  - **Partycypacja społeczna osób starszych** - działania na rzecz zwiększenia udziału osób starszych w życiu publicznym, społecznym, gospodarczym, kulturalnym i politycznym, co przyczyni się do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.
  - **Partycypacja społeczna osób starszych** - zwiększenie dostępności i podniesienie jakości usług społecznych dla osób starszych. Kluczowe znaczenie ma tutaj tworzenie lokalnych sieci wsparcia opartych na działaniach wolontariuszy w celu tworzenia środowiska samopomocy.

---

⁸ Tamże.

⁹ Dokument dostępny na stronie internetowej www.pozytek.gov.pl (12.01.2016).

¹⁰ Uchwała Nr 237 Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Aktywności Osób Starszych na lata 2014-2020, Dz. U. Monitor Polski z dn. 24 stycznia 2014 r., poz. 52.

- **Programem Operacyjnym „Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020”**, **POWER 2014-2020**¹¹ - Jest jednym z 6 programów krajowych jakie będą realizowane w okresie 2014-2020. Program finansowany jest z Europejskiego Funduszu Społecznego, a jego celem są reformy w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia.
- Wieloletnim Programem Wspierania Finansowego gmin w zakresie dożywiania **„Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”**¹² - Celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji. Program jest elementem polityki społecznej gminy w zakresie:
  - poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
  - poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
  - kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.
- **Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie** - ma na celu zwiększyć m.in. skuteczność oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, skuteczność przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia skali tego zjawiska w Polsce, a także zwiększyć poziom kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Ponadto, założenia Strategii są spójne z dokumentami lokalnymi:

- **Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2025** - program ma ułatwić prowadzenie aktywnej polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych, wspierać i umacniać ich prawa, eliminować wszelkie przejawy dyskryminacji oraz przyczyniać się do stworzenia osobom niepełnosprawnym warunków umożliwiających godne i możliwie pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym. *Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016 – 2025* stanowi kontynuację kierunków, jakie zostały wytyczone w *Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2006 – 2015*.

¹¹ Dokument dostępny na stronie internetowej www.mrr.gov.pl (20.12.2015).

¹² Uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013, www.mpips.pl. – „Pomoc społeczna – Programy”.

- **Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025** – zadaniem strategii jest diagnoza i rozwiązywanie kluczowych problemów społecznych, z jakimi borykają się mieszkańcy powiatu krapkowickiego oraz wytyczenie kierunków działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych, a także tworzenie mechanizmów wzmacniających efektywność dokonywanych zmian poprzez wzmocnienie aktywności mieszkańców i ich współdziałanie z instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi i komercyjnymi.
- **Wojewódzka Strategia w Zakresie Polityki Społecznej na lata 2016-2025** – której celem jest wspieranie działań i rozwój instytucji służących zabezpieczeniu podstawowych potrzeb mieszkańców województwa opolskiego, a także integracja społeczeństwa regionu poprzez wzmocnienie aktywności mieszkańców i współdziałanie instytucji publicznych, komercyjnych oraz organizacji pozarządowych.

Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Krapkowice przyjęto na dziewięć lat (2016-2025), co ułatwi władzom gminy formułowanie zadań do realizacji w ramach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Dodatkowo, gmina będzie mogła w przeciągu dziesięciu lat modyfikować planowane działania tak, by dostosować je do zachodzących zmian. Strategia posiada ścisłą korelację z kluczowymi dokumentami planistycznymi na szczeblu lokalnym.

1. Podstawy prawne

Podstawy prawne regulujące system pomocy społecznej w Polsce zawarte są w następujących aktach prawnych:

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn.zm.)

Warunki prawne i organizację systemu pomocy społecznej określa Ustawa: zadania w zakresie pomocy społecznej; rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania; organizację pomocy społecznej; zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej. Dokument traktuje pomoc społeczną przede wszystkim jako instytucję, umożliwiającą wyjście z trudnych sytuacji życiowych tym osobom, rodzinom, które nie są w stanie wykorzystać własnego potencjału, zasobów czy predyspozycji, ze względu na niemożność samodzielnego przezwyciężenia problemów w życiu codziennym.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 332 z późn. zm.).

Zapisy znajdujące się w ustawie określają zasady oraz formy wspierania rodziny, która napotyka trudności w realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ponadto ustawodawca określa zasady oraz formy sprawowania pieczy zastępczej, jak również pomoc w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków. Reguluje również kwestie finansowania oraz administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, a także określa zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 114 z późn. zm.).

Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń. Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,

- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne, zapomoga wypłacana przez gminy ,na podstawie art.22a,
- świadczenia wypłacane przez gminy na podstawie art.22b
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenie rodzicielskie,
- zasiłek dla opiekuna,
- specjalny zasiłek opiekuńczy.

Świadczenia rodzinne i koszty ich obsługi (3% z budżetu państwa), składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2014 r. poz. 1863 z późn. zm.).

Ustawa określa zasady przyznawania członkom rodziny wielodzietnej Karty Dużej Rodziny, sposób przyznawania im uprawnień oraz sposób realizacji i finansowania zadań wynikających z ustawy. Uprawnienia przysługujące osobom posiadającym ważną Kartę polegają na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności.

Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 859 z późn.zm.).

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zmieniła ustawę o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej. Pozwoliło to na lepszy dostęp osób uprawnionych do organu wypłacającego świadczenia. Po nowelizacji ustawa zakłada uproszczenie i zmniejszenie procedur administracyjnych związanych ze stosowaniem ustawy, bardziej racjonalne funkcjonowanie organów działających na jej podstawie oraz efektywne odzyskiwanie przez budżet państwa od dłużników alimentacyjnych należności Skarbu Państwa powstałych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, jednakże efektywność ta jest zbyt niska.

Ustawa określa:

- zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji,
- warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zwanych dalej "świadczeniami z funduszu alimentacyjnego",
- zasady i tryb postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- zasady finansowania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.

Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (t. j. Dz. U. z 2011 r. Nr. 43, poz. 225 z późn.zm.).

Ustawa stwarza szansę na powrót do społeczeństwa osobom, które z różnych powodów znalazły się na marginesie życia społecznego. Ustawa ma zastosowanie przede wszystkim do osób, które nie posiadają własnych dochodów, a w szczególności osób bezdomnych w procesie wychodzenia z bezdomności, osób uzależnionych od alkoholu w procesie leczenia, osób uzależnionych od narkotyków w procesie leczenia, osób chorych psychicznie, długotrwale bezrobotnych, byłych więźniów oraz uchodźców, którzy podlegają wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym. Drugą formą pomocy przewidzianą w ustawie jest wsparcie zatrudnienia osób, które uległy wykluczeniu społecznemu.

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (t. j. Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz.1375 z późn. zm.).

Według ustawy ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Ustawa przewiduje, że w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne,

fundacje, samorządy zawodowe, Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

Ochrona zdrowia psychicznego obejmuje realizację zadań dotyczących w szczególności: promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym, zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1987 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. z. U. z 2011 r. Nr 127 poz.721).

Ustawa dotyczy osób, których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności (znaczny, lekki, umiarkowany), o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów, lub o niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16 roku życia. Orzeczenie ustalające stopień niepełnosprawności stanowi także podstawę do przyznania ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów.

Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2014 r. poz. 567 z późn. zm.).

Ustawa określa warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Zasiłki dla opiekunów i koszty ich obsługi, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne są finansowane ze środków z budżetu państwa na realizację świadczeń rodzinnych. Realizacja zasiłków dla opiekunów jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez gminy.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1118 z późn. zm.).

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie jest aktem prawnym, wprowadzającym kompleksowe rozwiązania dotyczące podstawowych dziedzin działalności organizacji pozarządowych w Polsce. Obszary, które reguluje ustawa to: prowadzenie działalności pożytku publicznego (działalność odpłatna i nieodpłatna pożytku publicznego), uzyskiwanie przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz konsekwencje z tym związane (warunki uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego), nadzór nad prowadzeniem działalności pożytku publicznego, wolontariat.

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 z późn.zm.).

Rozwiązywanie problemów alkoholowych zakłada, że większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowana na poziomie samorządów gmin, które na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uzyskały kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych. Ustawodawca w art. 4 ust 1 stanowi: „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań gminy”. Ponadto, organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).

Ustawodawca określa zadania obejmujące przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, sposób postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz osób stosujących przemoc w

rodzinie. Ustawa określa również zadania realizowane przez organy administracji rządowej oraz jednostki samorządu terytorialnego. Tym samym, do zadań własnych gminy należą:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.).

Ustawa określa zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej są realizowane przez instytucje rynku pracy działające w celu: pełnego i produktywnego zatrudnienia; rozwoju zasobów ludzkich; osiągnięcia wysokiej jakości pracy; wzmacniania integracji oraz solidarności społecznej.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 581 z późn. zm).

Ustawa określa:

- warunki udzielania i zakres świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- zasady i tryb finansowania świadczeń,
- zasady i tryb kwalifikowania świadczeń opieki zdrowotnej jako świadczeń gwarantowanych,
- zadania władz publicznych w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń,

- zasady powszechnego - obowiązkowego i dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego,
- podstawy instytucjonalno-proceduralne do stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady,
- zasady funkcjonowania, organizację i zadania Narodowego Funduszu Zdrowia, zwanego dalej "Funduszem",
- zasady funkcjonowania, organizację i zadania Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, zwanej dalej "Agencją",
- zasady sprawowania nadzoru i kontroli nad finansowaniem i realizacją świadczeń.

Ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 121 z późn. zm.).

Ubezpieczenia społeczne obejmują: ubezpieczenie emerytalne, ubezpieczenia rentowe, ubezpieczenie w razie choroby i macierzyństwa, zwane dalej "ubezpieczeniem chorobowym", ubezpieczenie z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zwane dalej "ubezpieczeniem wypadkowym". Ustawa określa:

- zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym,
- zasady ustalania składek na ubezpieczenia społeczne oraz podstaw ich wymiaru,
- zasady, tryb i terminy - zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych, prowadzenia ewidencji ubezpieczonych i płatników składek, rozliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz zasiłków z ubezpieczeń chorobowego i wypadkowego, opłacania składek na ubezpieczenia społeczne,
- zasady prowadzenia kont ubezpieczonych oraz kont płatników składek,
- zasady działania Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- organizację, zasady działania i finansowania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- zasady działania Funduszu Rezerwy Demograficznej,
- zasady zarządzania tym funduszem,
- zasady kontroli wykonywania zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 2156 z późn. zm.).

Reguluje wszystkie kwestie związane z oświatą, funkcjonowaniem szkół i placówek, ich finansowaniem, zagadnieniami dotyczącymi pomocy stypendialnej, czy też treści związanych z samymi zasadami oceniania. Ponadto ustawa reguluje kwestię wsparcia finansowego dla potrzebujących uczniów.

Diagnoza problemów społecznych w gminie Krapkowice została przedstawiona w rozdziale czwartym Strategii. Zebranie informacji na temat sytuacji społeczno-gospodarczej oraz analiza otaczających warunków i głównych problemów polityki społecznej umożliwiła ustalenie kierunku polityki społecznej, poprzez wygenerowanie celów strategicznych i operacyjnych oraz działań niezbędnych do ich realizacji. Duże znaczenie dla skutecznej realizacji Strategii ma ciągły monitoring realizowanych zadań, albowiem tylko systematyczna ocena jej wdrażania pozwoli wypracować zgodność efektów końcowych z przyjętymi założeniami. Dla poszczególnych problemów wyodrębniono priorytety, które są źródłami tych problemów. Ułatwiło to sformułowanie celów strategicznych dla poszczególnych obszarów problemowych a następnie sfery społecznej jako całości. Formułowanie tych celów poprzedzono analizą możliwości oraz ograniczeń istniejących w samym systemie pomocy społecznej jak i poza nim.

Podstawowe etapy pracy nad strategią w poszczególnych sferach obejmowały:

- diagnozę stanu rzeczywistego w poszczególnych sferach. Na tym etapie planowania strategicznego następuje analiza uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych w analizowanych sferach, potencjał gminy i jej mieszkańców,
- określenie problemów w poszczególnych sferach. Problemy muszą dotyczyć poszczególnej sfery w zakresie pomocy społecznej. Przeprowadzona analiza problemów obejmowała:
  - przegląd istniejącej sytuacji w analizowanym obszarze,
  - ustalenie problemów o charakterze priorytetowym - formułowanie celów. Przygotowanie koncepcji projektów stymulujących zrównoważony rozwój społeczny.

1.1 Metody badawcze

W celu opracowania prezentowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Krapkowice wykorzystano następujące metody badawcze:

- analizę materiałów zastanych, czyli informacji zgromadzonych w celach administracyjnych, udostępnionych przez Ośrodek Pomocy Społecznej do zaobserwowania liczby osób korzystających z pomocy Ośrodka,
- dane statystyczne udostępnione przez Urząd Gminy w Krapkowicach umożliwiły dokonanie analizy struktury demograficznej w gminie,
- dane statystyczne udostępnione przez Komendę Powiatowej Policji w Krapkowicach umożliwiły oszacowanie skali poszczególnych przestępstw,
- ankiety adresowane do pracowników wszystkich instytucji działających na terenie gminy oraz ich najbliższego otoczenia, a także reszty mieszkańców.

2. Charakterystyka gminy

Gmina Krapkowice jest gminą miejsko-wiejską w województwie opolskim, w powiecie krapkowickim. Od 1950 roku położona jest w województwie opolskim z siedzibą w Krapkowicach. Gmina Krapkowice ma obszar 97,44 km², w tym:

- użytki rolne: 67%
- użytki leśne: 18%

Gmina stanowi 22,03% powierzchni powiatu.

Miasto Krapkowice oraz miejscowości: Borek, Dąbrówka Górna, Gwoźdźce, Jarcowice, Kórnica, Ligota, Nowy Dwór Prudnicki, Pietna, Posiłek, Rogów Opolski, Steblów, Ściborowice, Wesoła, Żużela, Żywocice.

2.1 Sytuacja demograficzna Gminy Krapkowice

Gminę Krapkowice zamieszkuje osób i w ostatnich latach można zaobserwować spadek ogólnej liczby mieszkańców., częściowo wynika to z faktu, iż wiele osób przebywających za granicą od kilku czy kilkunastu lat dopiero w ostatnich latach reguluje sprawy z wiązane z wymeldowaniem. Spadek ten jest nieduży, dlatego widoczny jest w liczbach, a w ujęciu procentowym zachowany jest stały poziom.

Tabela 1. Struktura ludności w latach 2013-2015

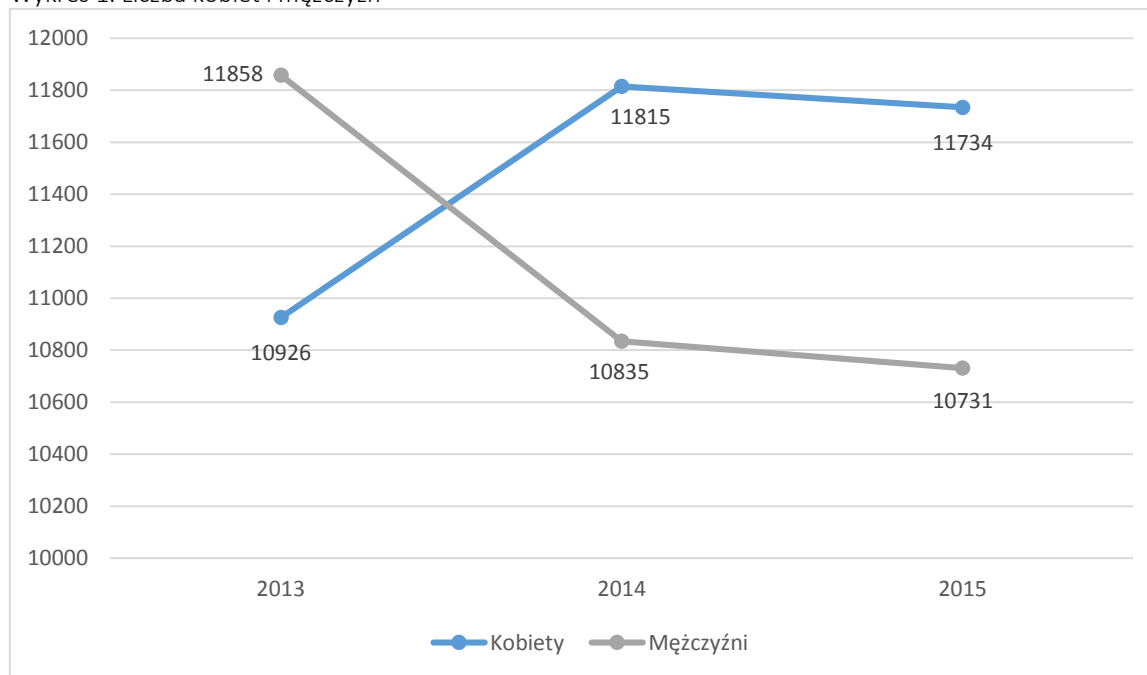
Rok	Ogółem		Kobiety		Mężczyźni	
	Osoby	%	Osoby	%	Osoby	%
2013	22784	100	10926	47,95	11858	52,05
2014	22650	100	11815	52,16	10835	47,84
2015	22465	100	11734	52,24	10731	47,76

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Krapkowice, Wydział Spraw Obywatelskich

Analizując strukturę ludności w gminie Krapkowice można dostrzec spory spadek liczby mężczyzn oraz znaczny wzrost liczby kobiet. Na przestrzeni trzech analizowanych lat, liczba mężczyzn w 2015 roku zmniejszyła się o 9,5% w stosunku do roku 2013, natomiast liczba kobiet zwiększyła się o 7,4%. Poniższy wykres przedstawia opisane tendencje w latach 2013-2015.

Wykres 1. Liczba kobiet i mężczyzn

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Krapkowice, Wydział Spraw Obywatelskich

Tabela 2. Struktura ludności gminy Krapkowice z uwzględnieniem grup wiekowych

	2013	2014	2015
0 – 18	3845	3796	3728
19 – 60	7152	7004	7442
19 – 65	7670	7567	6831
> 60	2868	2968	3079
> 65	1249	1315	1385

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Krapkowice, Wydział Spraw Obywatelskich

Analizując poszczególne grupy wiekowe można zaobserwować, która grupa staje się najliczniejszą w społeczności lokalnej. Spory wzrost kobiet po 60 roku życia oraz mężczyzn powyżej 65 roku życia, sygnalizuje, że gmina Krapkowice w przyszłości może zmagać się z problemem starzenia się społeczeństwa.

Na przestrzeni analizowanych lat osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły odpowiednio 16,87% (2013), 16,76% (2014), 16,59% (2015). Kobiety w wieku produkcyjnym (do 60 roku życia) stanowiły w 2013 roku 31,40% społeczności gminnej, rok później 30,92%, natomiast w 2015 roku już 33,12%. Mężczyźni w wieku produkcyjnym (do 65 roku życia) stanowili odpowiednio 33,66% (2013), 33,41% (2014), 30,40% (2015).

Zaobserwować można zarówno wzrost kobiet w wieku produkcyjnym, jak i poprodukcyjnym, analogicznie, zmniejszyła się liczba mężczyzn w wieku produkcyjnym oraz poprodukcyjnym. Społeczeństwo gminy Krapkowice powoli zaczyna się starzeć, a ponadto zwiększa się współczynnik feminizacji.

3. Infrastruktura społeczna

Infrastruktura społeczna to przede wszystkim instytucje świadczące usługi dla ludności danego obszaru. Infrastruktura obejmuje ona usługi w zakresie bezpieczeństwa, prawa, oświaty i nauki, kultury, służby zdrowia, opieki społecznej, które są podstawowymi czynnikami wpływającymi na poziom życia mieszkańców gminy Krapkowice.

3.1 Edukacja

Na terenie gminy Krapkowice działają szkoły zarówno obejmujące poziom podstawowy, jak i średni. Funkcjonuje 5 przedszkoli oraz 3 zespoły szkolno-przedszkolne, ponadto uczniowie mają możliwość uczęszczania do gimnazjum znajdującego się w Krapkowicach:

- Publiczne Przedszkole Nr 1 w Krapkowicach,
- Przedszkole Publiczne Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Krapkowicach,
- Przedszkole Publiczne Nr 6 „Tęczowa Szósteczka” w Krapkowicach,
- Przedszkole Publiczne Nr 8 w Krapkowicach,
- Przedszkole Publiczne w Żywocicach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 4 w Krapkowicach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 3 w Rogowie Opolskim, w skład którego wchodzi:
  - Publiczna Szkoła Podstawowa w Rogowie Opolskim im. Marii Konopnickiej z klasami I-III,
  - Publiczna Szkoła Podstawowa w Dąbrówce Górnej z klasami IV-VI,
  - Publiczne Przedszkole w Dąbrówce Górnej z oddziałami zamiejscowymi: w Rogowie Opolskim, w Gwoździach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kórnicy w skład którego wchodzi:
  - Szkoła Podstawowa,

- Przedszkole,
  - Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Żywocicach,
  - Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1 w Krapkowicach,
  - Publiczne Gimnazjum Nr 2 w Krapkowicach,
  - Publiczne Sportowe Gimnazjum Nr 1 w Krapkowicach,
  - Zespół Szkół Sportowych Nr 1 im. Janusza Korczaka w Krapkowicach.

3.2 Kultura

Kultura w Krapkowicach oscyluje wokół Krapkowickiego Domu Kultury podległych jednostek - Kina Krapkowice oraz KDK Filia nr 1 oraz Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Krapkowicach.

Dom Kultury realizuje statutowe cele oraz upowszechniania kulturę : taniec, piosenka poetycka, kabaret, teatr dziecięcy i młodzieżowy, plastyka, modelarstwo lotnicze, organizacja i współorganizacja imprez artystycznych, regionalnych oraz masowych imprez o charakterze rekreacyjnym. Przy KDK działają :

- pracownia plastyczno- ceramiczna,
- pracownia modelarstwa lotniczego,
- pracownia teatralna: Teatr dziecięcy „SUFLEK”, Teatr młodzieżowy „PATRZYDŁO”, Teatr dorosłych „X”,
- Klub Recytatora,
- Klub Fotograficzny,
- Klub Wokalisty,
- Krapkowickie Studio Piosenki,
- Klub Miłośników Poezji Śpiewanej,
- Klub Edukacji Kreatywnej,

- Młodzieżowa Orkiestra Dęta,
- Imprezy cykliczne: Orkiestra Świątecznej Pomoc, Koncert Noworoczny, Eliminacje Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego, Zimowisko dla dzieci, Krapkowickie Spotkania Teatralne, Dni Krapkowic – maj, Obchody z okazji uchwalenia Konstytucji 3-go Maja, Wieczór premier - premiery zespołów teatralnych KDK, Ferie letnie dla dzieci, Dożynki – wrzesień, Wybory Miss Ziemi Krapkowickiej / w ramach wyborów Miss Polonia/ - październik, Zaduszki Artystyczne – listopad, Obchody z okazji Dnia Niepodległości, Mikołajki dla dzieci – grudzień, Zimowy wieczór premier - premiery zespołów teatralnych KDK – grudzień, Świąteczny Konkurs Recytatorski – grudzień, Wystawy, spektakle teatralne, koncerty w zależności od potrzeb.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Krapkowicach¹³ jest główną Biblioteką miasta i gminy Krapkowice. Dobrze rozwinięta sieć biblioteczna w gminie ułatwia mieszkańcom dostęp do książki, Internetu i innych usług bibliotecznych. 4 placówki znajdują się na terenie miasta (Filia Nr1, Filia Nr2, Filia dla dzieci, Filia Zbiorów Specjalnych), natomiast 6 placówek mieści się na terenie gminy (Filia Dąbrówka Górna, Filia Kórnica, Filia Rogów, Filia Steblów, Filia Żużela, Filia Żywocice). Z usług bibliotek korzystają dzieci i młodzież, studenci, osoby pracujące i bezrobotne, emeryci i renciści. Krapkowickie biblioteki podejmują cenne inicjatywy kulturalne zmierzające do aktywizacji społeczności lokalnej. Realizowane działania powstają we współpracy ze szkołami, przedszkolami, towarzystwami i organizacjami społecznymi jak również z jednostkami samorządowymi.

W ramach różnorodnych akcji biblioteka organizuje: Światowy Dzień Książki Dziecięcej, Wielkanocne zwyczaje i tradycje, Majowe spotkania z Książką, Urodziny Kubusia Puchatka, Światowy Dzień Pluszowego Misia, Pasowanie na czytelnika, Andrzejki w Bibliotece, Mikołaj w Bibliotece.

Przy bibliotece działa Dyskusyjny Klub Książki, skupiających dorosłych czytelników. Realizujemy usługę biblioteczną "Książka na telefon" oraz "Nie wiesz-zapytaj bibliotekarza" i "U nas najlepiej odrobisz zadanie"

---

¹³ Dane pochodzą z Planu Rozwoju Biblioteki opracowanego na lata 2014-2017.

3.3 Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne, to ogół warunków i instytucji chroniących obywateli oraz majątek, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom gminy oraz utrzymywanie warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie oraz mienie obywateli jest nadrzędnym celem władz. Ochrona przed zaburzeniem ładu prawnego, zakłóceniami funkcjonowania obywateli przyczynia się do podtrzymywania sprawnego i operatywnego działania zarówno podmiotów działających na terenie gminy, jak i organizacji pozarządowych współpracujących z pomocniczymi jednostkami samorządu terytorialnego. Bezpieczeństwo publiczne ściśle związane jest z bezpieczeństwem socjalnym, które również gmina stara się zagwarantować mieszkańcom poprzez zapewnienie ładu społecznego dzięki spójnemu systemu praw na wypadek trudnej sytuacji życiowej obywateli oraz w razie zagrożenia ich życia, a także poprzez zapewnienie mieszkańcom niezbędnych środków do życia (zwiększenie ilości ofert pracy, wypłacanie świadczeń socjalnych). W gminie Krapkowice na rzecz bezpieczeństwa publicznego, realizowany jest Rządowy Program Ograniczenia Przeszłości i Aspołecznych Zachowań „Razem Bezpieczniej”. Program ma ograniczyć skalę zjawisk i zachowań, które budzą powszechny sprzeciw i poczucie zagrożenia. Jest on zgodny z przyjętym przez Radę Ministrów dokumentem „Strategia Rozwoju Kraju 2007- 2015”. Jednym z jego priorytetów jest „Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa”, w której realizację w pełni wpisuje się program „Razem bezpiecznie”. W dokumencie tym wskazuje się, że „przy współpracy z lokalnymi społecznościami należy dążyć do tworzenia efektywnych lokalnych systemów bezpieczeństwa oraz wspierać działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa lokalnego, w szczególności mając na celu ograniczenie najbardziej dokuczliwej dla obywateli przestępczości pospolitej”.

Liczba większości przestępstw na terenie gminy Krapkowice z roku na rok zmniejsza się. Szczegółowe informacje na temat przestępstw przedstawia poniższa tabela stworzona dzięki informacjom udostępnionym przez Komendę Powiatową Policji w Krapkowicach, Wydział Prewencji i Ruchu Drogowego.

Tabela 3. Liczba przestępstw w gminie Krapkowice

	2013	2014	2015
Kradzież	258	230	215
Kradzież z włamaniem	157	182	138
Prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości	233	115	85
Paserstwo	4	1	1
Oszustwo	57	61	64
Pobicia	14	15	13
Znęcanie	27	22	21

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Krapkowicach, Wydział Prewencji i Ruchu Drogowego

Analizując dane udostępnione przez Komendę Policji można zaobserwować spore tendencje spadkowe. Zmniejszyły się prawie wszystkie przestępstwa ze szczególnym uwzględnieniem przestępstwa spowodowanego prowadzeniem pojazdu w stanie nietrzeźwości (w 2015 roku spadek o 148 przestępstw w stosunku do roku 2013). Pozostałe przestępstwa w sposób niewielki uległy zmniejszeniu – kradzież z włamaniem (o 44 przestępstwa w stosunku do 2014 roku), paserstwo – o 3 przestępstwa mniej w stosunku do roku 2013. Zwiększyła się jednak liczba oszustw – o 7 w stosunku do roku 2013 oraz 3 w stosunku do roku 2014. Zmniejszeniu uległa również liczba przestępstw związanych z pobiciem oraz znęcaniem.

Tabela 4. Liczba przestępstw w gminie Krapkowice

	2013	2014	2015
Interwencje domowe	407	310	248
Niebieskie Karty	97	86	81
Przemoc domowa:	168	160	114
- kobiety	96	81	60
- mężczyźni	25	19	17
- nieletni	47	60	37

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Krapkowicach, Wydział Prewencji i Ruchu Drogowego

Analizując skalę przestępstw związanych ze stosowaną przemocą wobec najbliższych oraz przeprowadzoną liczbę interwencji domowych z tego tytułu, można zaobserwować tendencję

spadkową. Kwestia stosowanej przemocy jest jednak bardzo delikatnym tematem, dlatego cyfry nie są w stanie w pełni oddać skali zjawiska przemocy w rodzinie. Wynika to w dużej mierze z niechęci do zawiadomienia władz o danym przestępstwie. Jednakże, liczba przeprowadzonych interwencji domowych zmniejszyła się o 159 przypadki (40%) w stosunku do roku 2013. Natomiast sytuacja dotycząca Niebieskich Kart obrazuje, że skala zjawiska przemocy w rodzinie nie uległa znacznej zmianie. Niepokój może wzbudzać fakt, iż liczba ta od kilku lat utrzymuje się na niezmiennym poziomie nie wykazując tendencji malejących.

3.4 Rynek pracy

Rynek pracy traktowany jest miejsce konfrontacji podaży oraz popytu na pracę (tj. ofert pracy, a także samej chęci podjęcia zatrudnienia). Pomoc dla osób bezrobotnych zapewnia Powiatowy Urząd Pracy w Krapkowicach, który stara się aktywizować osoby bezrobotne do pracy poprzez:

- aktualizację ofert pracy, a także udostępnianie informacji na temat ofert,
- pośrednictwo pracy¹⁴,
- oferowanie szkoleń, staży,
- poradnictwo zawodowe oraz informację zawodową skierowane zarówno dla osób bezrobotnych, jak i pracodawców¹⁵,
- organizacja prac interwencyjnych czy robot publicznych.

---

¹⁴ Pośrednictwo pracy polega na: udzielaniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych, pozyskiwaniu ofert pracy, udzielaniu pracodawcom informacji o kandydatach do pracy, w związku ze zgłoszoną ofertą pracy, informowaniu bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracodawców o aktualnej sytuacji i przewidywanych zmianach na lokalnym rynku pracy, inicjowaniu i organizowaniu kontaktów bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami, współdziałaniu powiatowych urzędów pracy w zakresie wymiany informacji o możliwościach uzyskania zatrudnienia i szkolenia na terenie ich działania.

¹⁵ Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa dla osób bezrobotnych, polega na pomocy w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia oraz miejsca pracy, natomiast pracodawcom udzielana jest pomoc w znalezieniu odpowiedniego kandydata.

Informacje pochodzą ze strony Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu, <http://pup.opole.sisco.info/>.

Poniższe tabele przedstawiają strukturę bezrobocia w gminie Krapkowiec na przełomie 2013-2015 roku oraz miastach i gminach ościennych. Dzięki tym zestawieniom widoczna jest sytuacja samej gminy Krapkowiec na tle pozostałych terenów.

Tabela 5. Liczba bezrobotnych z poszczególnych gmin i miast powiatu krapkowickiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Krapkowicach w 2013 roku

	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych kobiet	zwolnionych z przyczyn zakładu pracy	Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	Liczba długotrwale bezrobotnych	Osoby w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki
Gmina Krapkowiec	930	529	47	100	496	45
Miasto Krapkowiec	716	397	38	75	383	28
Gmina Zdzeszowice	511	311	15	42	271	31
Miasto Zdzeszowice	380	241	10	32	200	21
Gmina Gogolin	460	282	21	62	229	29
Miasto Gogolin	247	149	10	30	131	13
Gmina Strzeleczyki	289	173	14	31	172	18
Gmina Walce	150	103	6	10	76	19

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Krapkowicach

Tabela 6. Liczba bezrobotnych z poszczególnych gmin i miast powiatu krapkowickiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Krapkowicach w 2014 roku

	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych kobiet	zwolnionych z przyczyn zakładu pracy	Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	Liczba długotrwale bezrobotnych	Osoby w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki
Gmina Krapkowiec	1038	564	58	158	487	30
Miasto Krapkowiec	767	405	47	126	334	22
Gmina Zdzeszowice	584	340	43	86	256	11

Miasto Zdzieszowice	451	265	33	65	203	3
Gmina Gogolin	485	298	31	67	203	14
Miasto Gogolin	283	169	16	39	118	8
Gmina Strzeleczyki	281	179	27	40	114	4
Gmina Walce	152	103	12	15	72	4

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Krapkowicach

Tabela 7. Liczba bezrobotnych z poszczególnych gmin i miast powiatu krapkowickiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Krapkowicach w 2015 roku

	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych kobiet	zwolnionych z przyczyn zakładu pracy	Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	Liczba długotrwale bezrobotnych	Osoby w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki
Gmina Krapkowice	822	482	32	82	467	38
Miasto Krapkowice	639	369	25	70	356	28
Gmina Zdzieszowice	430	255	16	49	238	23
Miasto Zdzieszowice	314	188	10	38	169	15
Gmina Gogolin	424	268	15	44	212	33
Miasto Gogolin	255	156	10	31	122	16
Gmina Strzeleczyki	290	173	15	28	173	23
Gmina Walce	150	95	9	12	83	19

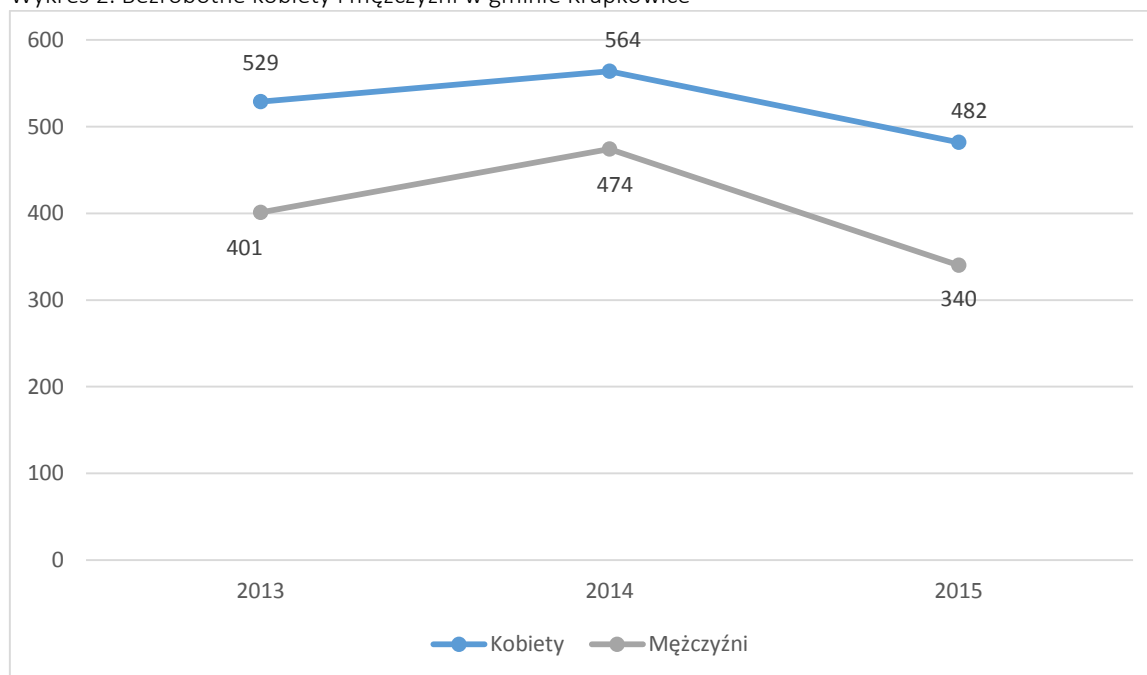
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Krapkowicach

Dane pochodzące z raportów statystycznych udostępnionych przez Powiatowy Urząd Pracy w Krapkowicach ukazują liczbę osób pozostających bez stałego zatrudnienia. W 2013 osoby bezrobotne w gminie stanowiły 4,08% wszystkich mieszkańców. W roku następnym zwiększyła się liczba osób bezrobotnych, których liczba odpowiadała już 4,58% wszystkich mieszkańców gminy. Natomiast w 2015 roku osoby pozostające bez zatrudnienia stanowiły 4,14%

społeczności lokalnej. Analizując dane statystyczne dotyczące gminy Krapkowice można zaobserwować tendencję wzrostową wśród osób bezrobotnych. W 2014 roku w gminie wzrosła liczba bezrobotnych o 11,61% w stosunku do 2013 roku. Zwiększyła się również liczba bezrobotnych kobiet oraz osób mających prawo do zasiłku.

Wykres 2. Bezrobotne kobiety i mężczyźni w gminie Krapkowice

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Krapkowicach

Powyższy wykres obrazowo przedstawia sytuację kobiet oraz mężczyzn gminy Krapkowice na rynku pracy. W 2013 roku kobiety bezrobotne stanowiły 56,88% ogólnej liczby bezrobotnych, mężczyźni – 43,11%. W 2014 roku bezrobotne kobiety i mężczyźni odpowiadali 54,33% i 45,66%, natomiast w 2015 roku kobiety stanowiły 58,63% bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, a mężczyźni 41,36%. Widoczne jest spore zmniejszenie się liczby bezrobotnych mężczyzn w stosunku do bezrobotnych kobiet, których udział w ogólnej liczbie osób pozostających bez zatrudnienia stale wzrasta.

Osoby będące bez zatrudnienia mogą skorzystać z pomocy Powiatowego Urzędu Pracy w Krapkowicach, który świadczy aktywizację poprzez poradnictwo zawodowe, umożliwiające osobom bezrobotnym na ukierunkowanie kariery, jak również przygotowuje zawodowo dorosłych. Ponadto, PUP oferuje prace interwencyjne, prace przy robotach publicznych, szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe dorosłych czy prace społecznie użyteczne. A także,

refunduje koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, refunduje składki na ubezpieczenia społeczne (bezrobotnym do 30 roku życia), dofinansowuje wynagrodzenia dla bezrobotnych powyżej 50 roku życia czy finansuje miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych.

4. Diagnoza sytuacji społecznej

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej na poziomie gmin. Realizując zadania pomocy społecznej współpracują oni, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej. Jest ona długotrwałym programem działań, który ma służyć rozwiązywaniu problemów społecznych oraz określaniu kierunków działań na rzecz poprawy sytuacji mieszkańców Powiatu.

Ośrodek Pomocy Społecznej znajdujący się w Krapkowicach jest miejscem pierwszego kontaktu osób, które poszukują pomocy w związku z pojawiającymi się problemami w życiu. Celem świadczonej przez Ośrodek pomocy jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Pomoc oferowana mieszkańcom gminy Krapkowice świadczona jest przez specjalistów.

Jedną z podstawowych jednostek gminnych wykonujących zadania zlecone i własne gminy jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Do zadań pierwszoplanowych w działalności Ośrodka Pomocy Społecznej należy przede wszystkim:

- pomoc w rozwiązywaniu problemów osób, rodzin i grup (m.in.: poprzez poradnictwo i pracę socjalną),
- współpraca z organizacjami instytucjami działającymi na rzecz poprawy sytuacji osób, rodzin i grup wymagających pomocy,
- podejmowanie działań zmierzających do zaspokojenia stwierdzonych potrzeb społecznych, psychicznych i biologicznych,
- wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej lub innych ustaw mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin,

- rozwiązywanie problemów patologii społecznej m.in.: alkoholizmu, narkomanii, przemocy w rodzinie, wykluczenia społecznego i bezdomności,
- tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej w tym rozbudowę niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- koordynacja działań podmiotów działających na rzecz pomocy społecznej.

Pomoc można otrzymać z 15 powodów, zwanych niekiedy *ryzykami socjalnymi*¹⁶. Powody te, to: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna¹⁷.

Ośrodek wspiera rodziny potrzebujące ze względu na wypłacane świadczeń pieniężnych oraz propozycję świadczeń niepieniężnych. Do wypłacanych świadczeń pieniężnych zalicza się:

- zasiłek stały – przyznawany jest osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu niepełnosprawności lub z powodu wieku (kobiety – 60 lat, mężczyźni - 65 lat – w przypadku, gdy nie nabyli świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego),
- zasiłek okresowy – przyznawany ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, ewentualnie możliwość otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego,

---

¹⁶ Encyklopedia PWN definiuje ryzyko socjalne, jako politykę społ. miarę prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia losowego lub innego, które powoduje konieczność podjęcia interwencyjnych działań, wynikających z przyjętego w danym państwie zakresu działań w ramach zabezpieczenia społecznego. Ryzyko socjalne tworzą przede wszystkim takie zdarzenia, które stają się przyczyną znacznego pogorszenia sytuacji materialnej jednostki czy rodziny, a powstają na skutek utraty lub zmniejszenia możliwości zdobycia środków utrzymania czy zapewnienia minimum socjalnego.

<http://encyklopedia.pwn.pl/haslo/ryzyko-socjalne;3970589.html>, (04.01.2016).

¹⁷ http://www.eapn.org.pl/expert/files/Pomoc_spoeczna_w_Polsce_-_dr_P.B-W.pdf, (04.01.2016).

- zasiłek celowy – świadczenie przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zasiłek celowy można również otrzymać na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi, np. gdy spalił się dom oraz w przypadku klęski żywiołowej, np. powodzi, gradobicia itp.
- specjalny zasiłek celowy – świadczenie o szczególnym charakterze, przyznawane wyjątkowo osobom i rodzinom niespełniającym kryterium dochodowego,
- zasiłek celowy z tytułu zdarzenia losowego/klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Obok świadczeń pieniężnych, realizowane są świadczenia niepieniężne. Udzielenie tych świadczeń nie jest uzależnione od spełnienia kryterium dochodowego, a jedynie od wystąpienia okoliczności faktycznie uzasadniających przyznanie danej pomocy. Rodzaje świadczeń niepieniężnych:

- składki na ubezpieczenie zdrowotne – przyznawane osobom pobierającym zasiłek stały, uchodźcom oraz osobom objętym indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego lub realizującym kontrakt socjalny,
- składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe – przyznawane osobom, które zrezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- sprawienie pogrzebu – pochówek realizowany jest przez pomoc społeczną w przypadku, gdy najbliższa rodzina nie ma możliwości wykonania go we własnym zakresie,
- poradnictwo specjalistyczne – osoby zainteresowane mogą uzyskać nieodpłatnie poradę prawną w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego oraz ochrony praw lokatorów, mogą również skorzystać z poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego,
- schronienie, posiłek, niezbędne ubranie – udzielany osobom tego pozbawionym,

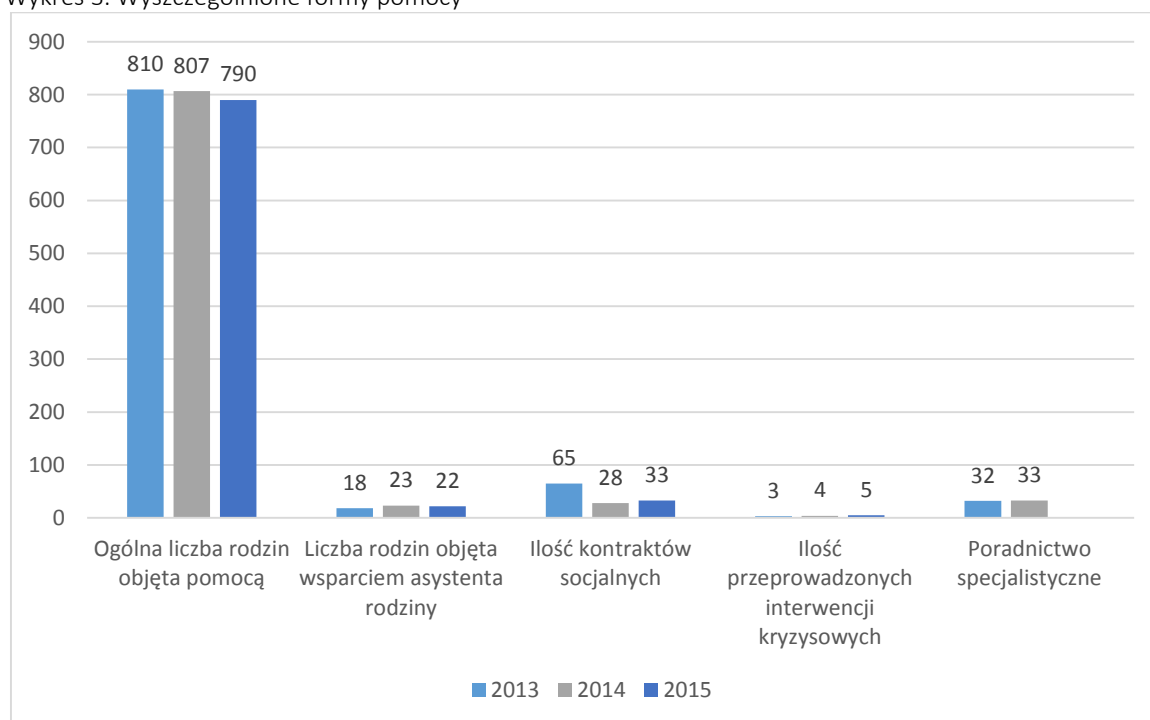
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania – udzielane osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania – tak jak usługi zwykłe udzielane są osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, jednakże usługi specjalistyczne wyróżniają się dostosowaniem do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności oraz świadczone są przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym,
- ośrodki wsparcia - usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być świadczone w ośrodkach wsparcia dziennego, do których zaliczamy m. in. środowiskowe domy samopomocy (dla osób z zaburzeniami psychicznymi) oraz dzienne domy pomocy (dla osób starszych). Uczestnicy ośrodków wsparcia biorą udział w zajęciach aktywizujących i terapeutycznych oraz mają zapewnione wyżywienie,
- rodzinne domy pomocy – zadaniem rodzinnych domów pomocy jest zapewnienie całodobowej opieki nie mniej niż trzem i nie więcej niż ośmiu seniorom. Służyć mają one pomocą szczególnie osobom wymagającym wzmożonej opieki ze względu na znaczne ograniczenie w codziennym funkcjonowaniu, wynikające z podeszłego wieku,
- mieszkania chronione – przygotowują osoby w nich przebywające, pod okiem specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępują pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Skorzystać z nich mogą osoby, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, np. osoby z zaburzeniami psychicznymi, osoby opuszczające rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, zakład dla nieletnich lub cudzoziemcy,
- domy pomocy społecznej – przeznaczone są dla osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogących samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym i którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w

formie usług opiekuńczych. Domy pomocy społecznej, w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone dzielą się na: domy dla osób w podeszłym wieku, osób przewlekle somatycznie chorych, osób przewlekle psychicznie chorych, dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób niepełnosprawnych psychicznie.

Poniższe wykresy obrazują wszystkie formy wsparcia, które świadczył Ośrodek rodzinom korzystającym z pomocy w latach 2013-2015 z uwzględnieniem problemów rodzin.

Wykres 3. Wyszczególnione formy pomocy

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach

Dostrzegalna jest tendencja spadkowa w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy pieniężnej oraz niepieniężnej Ośrodka. Na przestrzeni trzech analizowanych lat liczba ta zmniejszyła się o 2,53 p.p. Jednakże pomimo zanotowanych tendencji malejących, liczba mieszkańców otrzymujących pomoc ze strony Ośrodka i tak jest stosunkowo duża. Szczególnie przy zestawieniu liczby osób w tych rodzinach w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców gminy Krapkowice.

Tabela 8. Wyszczególnione powody przyznawania pomocy rodzinom

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Ubóstwo	467	432	416
Bezdomność	36	41	36
Ochrona macierzyństwa	57	62	62
Bezrobocie	416	370	355
Niepełnosprawność	284	309	311
Długotrwała choroba	296	348	369
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	251	251	258
Przemoc w rodzinie	12	14	14
Uzależnienie od alkoholu	63	53	53
Uzależnienie od narkotyków	1	1	1
Zdarzenia losowe	2	1	7

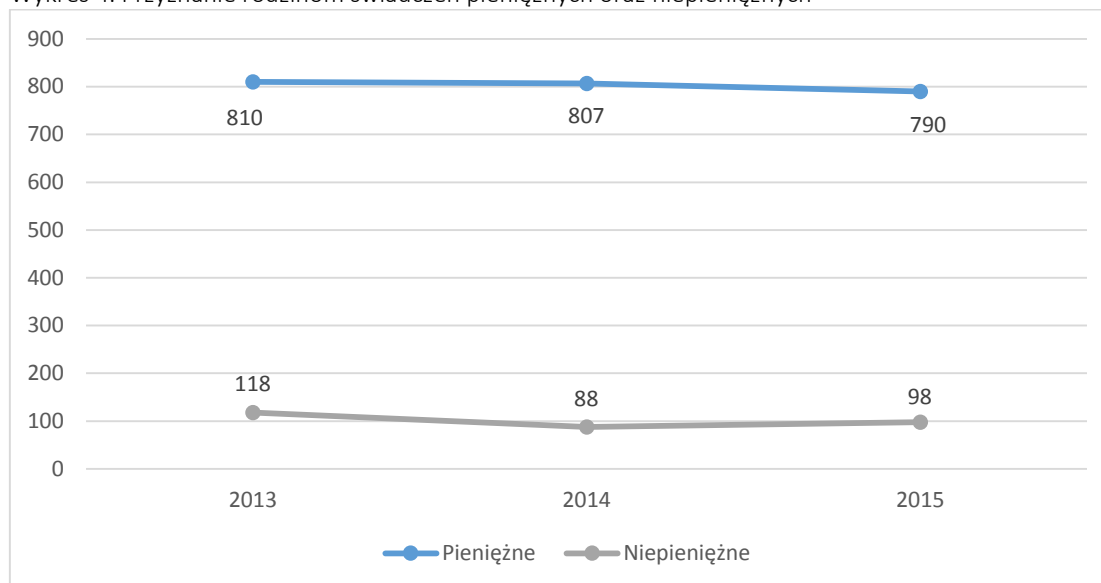
Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach

Analizując materiały udostępnione przez Ośrodek można zauważyć, które z problemów stają się dominującymi wśród rodzin Krapkowic. Hierarchia została dokonana na podstawie procentowego udziału rodzin zmagających się z danym problemem w zestawieniu do ogólnej liczby rodzin objętych pomocą Ośrodka. Do głównych problemów zalicza się:

- ubóstwo (52,66%),
- długotrwała choroba (46,71%),
- bezrobocie (44,94%),
- niepełnosprawność (39,37%),
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (32,66%).

Wykres 4. Przyznanie rodzinom świadczeń pieniężnych oraz niepieniężnych

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach

Analizując formy pomocy oferowane przez Ośrodek można dostrzec, że potrzebującym rodzinom zdecydowanie więcej przyznawano świadczenia pieniężne.

4.1 Pomoc Ośrodka ze względu na ubóstwo

Za ubóstwo określa się stan, w którym jednostce lub grupie osób brakuje wystarczających środków na zaspokojenie potrzeb uznanych za podstawowe w danym społeczeństwie. Potrzeby podstawowe rozumiane są jako potrzeby, które są jednostce niezbędne do biologicznego przeżycia (m.in. wyżywienie, odzież czy też dach nad głową). Ubóstwo to deprivacja tych możliwości i wyborów, które są zasadnicze dla ludzkiego rozwoju: dla długiego, zdrowego i twórczego życia; dla rozsądnego poziomu życia; dla wolności, godności, szacunku dla samego siebie i szacunku u innych.

W 2014 roku w skrajnym ubóstwie żyło 7,4% Polaków pozostających w gospodarstwach domowych. Natomiast stopa ubóstwa relatywnego¹⁸ oraz ustawowego¹⁹ utrzymywała się na poziomie 16,2% i 12,2%. W momencie występowania braków finansowych na zapewnienie

¹⁸ Ubóstwo relatywne ma zmienną wartość i odnosi się do przeciętnego poziomu życia w danym kraju, mierzonych na ogół wysokością przeciętnych dochodów (wydatków).

¹⁹ Ubóstwo ustawowe, to granica ubóstwa, kwota dochodów, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego.

podstawowych potrzeb, zostaje zagrożone zarówno życie, jak i rozwój człowieka. Jak podaje Główny Urząd Statystyczny, problem ubóstwa dotyka 2,8 mln osób w kraju. W gminie Krapkowice z tytułu braku wystarczających środków do życia, z pomocy pieniężnej Ośrodka korzysta duża część mieszkańców.

Tabela 9. Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka ze względu na ubóstwo

	2013	2014	2015
Liczba rodzin	467	432	416

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach

Odpowiednio do analizowanych lat (2013-2015) rodziny zmagające się z problemem ubóstwa stanowiły odpowiednio 57,65%, 53,53% oraz 52,66% ogólnej liczby rodzin objętej pomocą Ośrodka. Zauważalna jest tendencja spadkowa, zarówno w ogólnej liczbie rodzin korzystającej ze świadczeń Ośrodka, jak i z powodu samego ubóstwa. Pozytywnie oceniane są zarówno działania realizowane przez Ośrodek oraz wsparcie pracowników socjalnych.

4.2 Pomoc Ośrodka ze względu na bezrobocie

Bezrobocie jako kwestia społeczna dotyczy grup społecznych i polega na kumulowaniu negatywnych cech położenia materialnego, społecznego i politycznego. Z reguły bezpośrednią przyczyną bezrobocia jest niewystarczająca liczba wolnych miejsc pracy, wadliwa organizacja rynku pracy oraz brak odpowiednich kwalifikacji wśród osób bezrobotnych. Brak pracy, pobieranie zasiłku, a następnie jego utrata w konsekwencji może prowadzić do wspomnianego wyżej ubóstwa. Bezrobocie zakłóca prawidłowy rozwój oraz normalne funkcjonowanie w społeczeństwie, poprzez kumulację negatywnych towarzyszących zjawisk. Grupa osób objętych pomocą finansową ze względu na brak zatrudnienia jest najliczniejszą w stosunku do reszty działań. Osobom bezrobotnym możliwe jest przyznanie zasiłku okresowego²⁰. Osoba

²⁰ Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie osobom samotnym, których dochody są niższe od kryterium dochodowego osoby samotnie

ubiegająca się o zasiłek powinna przedłożyć zaświadczenie lub oświadczenie o posiadaniu statusu osoby bezrobotnej z Powiatowego Urzędu Pracy. Świadczenia wypłacane z tytułu bezrobocia – zasiłek okresowy, zasiłek celowy to formy finansowego wsparcia mające na celu przywrócić ład oraz zachęcić osoby bez stałego zatrudnienia do podjęcia pracy. Ośrodek oferuje również osobom zmagającym się z brakiem zatrudnienia, pomoc w formie niepieniężnej - pracę socjalną, prowadzoną również w oparciu o kontrakt socjalny, który ma na celu zmotywować osobę korzystającą ze świadczeń do podjęcia aktywności zawodowej oraz utrzymania pracy. Kolejnym sposobem udzielania pomocy przez GOPS jest pomoc finansowa osobom pozostającym bez stałego zatrudnienia. Grupa osób objętych tą formą pomocy jest najliczniejsza w stosunku do reszty działań. Osobom bezrobotnym możliwe jest przyznanie zasiłku okresowego²¹.

Tabela 10. Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka ze względu na bezrobocie

	2013	2014	2015
Liczba rodzin	416	370	355

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach

Rodziny korzystające z pomocy Ośrodka z tytułu braku zatrudnienia pobierają świadczenia również z innych powodów. Przykładem może być ubóstwo, które bardzo często skorelowane jest z bezrobociem.

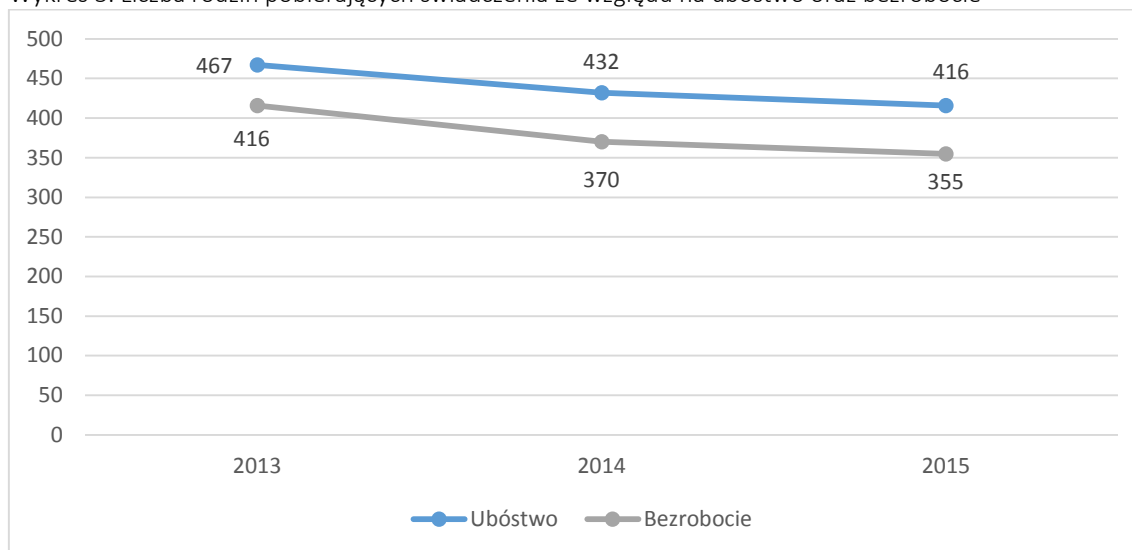
---

gospodarującej lub rodzinie, jeżeli dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny. Okres na jaki Ośrodek przyznaje zasiłek zależy od okoliczności sprawy.

²¹ Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie osobom samotnym, których dochody są niższe od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodzinie, jeżeli dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny. Okres na jaki Ośrodek przyznaje zasiłek zależy od okoliczności sprawy.

Wykres 5. Liczba rodzin pobierających świadczenia ze względu na ubóstwo oraz bezrobocie

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach

4.3 Pomoc Ośrodka ze względu na niepełnosprawność oraz długotrwałą chorobę

Niepełnosprawność utożsamiana jest z utrudnieniem, ograniczeniem w zakresie funkcjonowania indywidualnego i społecznego. Może być spowodowana ograniczeniami organizmu lub wynikać z braku zaspokojenia potrzeb człowieka. W koncepcji niepełnosprawności rozpatruje się jej istotę w odchyleniu od normalnego poziomu funkcjonowania na trzech poziomach: biologicznym, jednostkowym oraz społecznym. Wymienione grupy czynników stanowią wyznacznik określenia i możliwości funkcjonowania człowieka. Najważniejszą wartością obecnego podejścia biopsychospołecznego jest dążenie do określenia całościowego modelu niepełnosprawności, który nie będzie odbiegał od wzoru przyjętego przez innych ludzi.

Zgodnie z Ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych²² ustala się trzy stopnie niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia: znaczny, umiarkowany, lekki.

Według Narodowego Spisu Powszechnego osób niepełnosprawnych w Polsce jest około 5 mln, co stanowi przeszło 12% ludności kraju. Większość osób niepełnosprawnych utrzymuje się z rent, emerytur oraz zasiłków. Wciąż spora liczba pozostaje bez pracy i uzależniona jest od

²² Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011 r. Nr 127 poz. 721).

utrzymania przez inne osoby, rodzinę. Niepełnosprawność wiąże się również z problemami w funkcjonowaniu w społeczeństwie ze względu na bariery kulturowe, mentalne, społeczne czy też architektoniczne.

Formy udzielanej pomocy oraz uprawnienia przysługujące osobom posiadającym orzeczenia o niepełnosprawności:

- korzystanie z ulg podatkowych, komunikacyjnych, zwolnień z opłat radiowo – telewizyjnych, telekomunikacyjnych, na podstawie odrębnych przepisów,
- rehabilitacja lecznicza,
- uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej,
- uzyskanie odpowiedniego zatrudnienia, korzystania ze specjalistycznych szkoleń,
- w zakresie pomocy społecznej świadczonej lub organizowanej przez pomoc społeczną,
- uzyskanie uprawnienia do zasiłku pielęgnacyjnego,
- korzystanie z karty parkingowej dla osób z dysfunkcją narządu ruchu,
- uzyskanie dodatkowej powierzchni mieszkalnej.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin objętych pomocą z powodu niepełnosprawności. Na przestrzeni analizowanych lat zauważalna jest tendencja wzrostowa wśród liczby świadczeniobiorców.

Tabela 11. Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka ze względu na niepełnosprawność

	2013	2014	2015
Liczba rodzin	284	309	311

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach

Osoby długotrwale, przewlekle chore spotykają się z podobnymi problemami jak osoby niepełnosprawne, ponieważ często nie są w stanie aktywnie uczestniczyć w tzn. „normalnym życiu”, a dodatkowo borykają się z zagrożeniem wykluczenia. Problemami są również bezrobocie, utrudnienia w dostępie do specjalistycznej opieki medycznej czy duże koszty

procesu leczenia. W chwili obecnej problemem są tzw. choroby cywilizacyjne - dotykające najczęściej ludzi młodych i w średnim wieku. Ciężka, długotrwała choroba wiąże się z ponoszeniem kosztów leczenia. Osoby takie często pozostają bezrobotne, ze względu na stan zdrowia nie mogą ubiegać się i podjąć pracy. Sprawy te mają zasadniczy wpływ na sytuację materialną rodzin osób chorych, dlatego też często stają się podopiecznymi Ośrodka. Liczba rodzin, w której znajdują się osoby chore sukcesywnie wzrasta. Oznacza to, że Ośrodek a także władze lokalne będą musiały podjąć odpowiednie kroki umożliwiające zapewnienie opieki oraz wystarczającej ilości środków finansowych na funkcjonowanie osób zmagających się z długotrwałą chorobą.

Tabela 12. Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka ze względu na długotrwałą chorobę

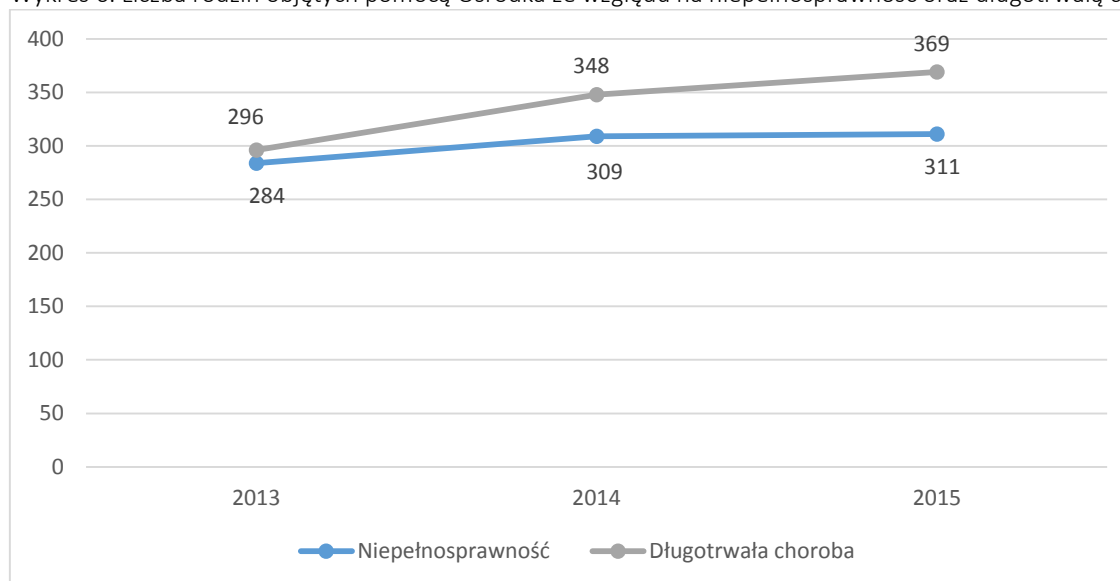
	2013	2014	2015
Liczba rodzin	296	348	369

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach

Zarówno liczba rodzin korzystająca ze świadczeń z tytułu niepełnosprawności członka rodziny, jak i w przypadku długotrwałej choroby – zwiększa się. Wzrost liczby świadczeniobiorców oznaczać może zwiększenie świadomości rodzin, w którym miejscu mogą uzyskać pomoc dostosowaną do trudnej sytuacji. Ogólna liczba rodzin objętych pomocą Ośrodka z powodu dysfunkcji zwiększyła się o 3,50% w stosunku do ogólnej liczby rodzin korzystającej z Ośrodka z powodu niepełnosprawności i długotrwałej choroby w 2014 roku oraz o 17,24% w stosunku do roku 2013.

Wykres 6. Liczba rodzin objętych pomocą Ośrodka ze względu na niepełnosprawność oraz długotrwałą chorobę

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach

4.4 Pomoc Ośrodka ze względu na ochronę macierzyństwa

Ochrona macierzyństwa jest ochroną zdrowia pracujących kobiet. Polega na kompleksowej i wczesnie rozpoczynającej się profilaktyce zdrowotnej matki i dziecka, a także finansowym zabezpieczeniu egzystencji matki w okresie ciąży i w pierwszych tygodniach po urodzeniu dziecka. W ramach potrzeby ochrony macierzyństwa można np. wspierać niepełnoletnie kobiety w ciąży, niepracujące matki i ojców, którzy nie podjęli zatrudnienia z powodu konieczności opieki nad dzieckiem. Okres ochrony macierzyństwa rozpoczyna się sześć tygodni przed narodzeniem i kończy osiem tygodni po narodzinach dziecka (12 tygodni w przypadku porodu przedwczesnego i porodu mnogiego).

Tabela 13. Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka ze względu na ochronę macierzyństwa

	2013	2014	2015
Liczba rodzin	57	62	62

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach

Potrzeby ochrony macierzyństwa - wielodzietność lub samotne wychowywanie dzieci przez jedno z rodziców – jest jednym z warunków przyznawania pomocy. Wymagane jest

stwierdzenie, aby osoba lub rodzina ubiegająca się o pomoc została uznana jako będąca w trudnej sytuacji.

Liczba kobiet objętych pomocą Ośrodka uległa zwiększeniu. W 2014 roku liczba rodzin objętych pomocą zwiększyła się o 5 i w następnym roku utrzymywała się na stałym poziomie. Ogólnie świadczeniobiorcy korzystający z pomocy Ośrodka w 2015 roku stanowili 7,85% wszystkich rodzin.

4.5 Pomoc Ośrodka ze względu na uzależnienie od alkoholu

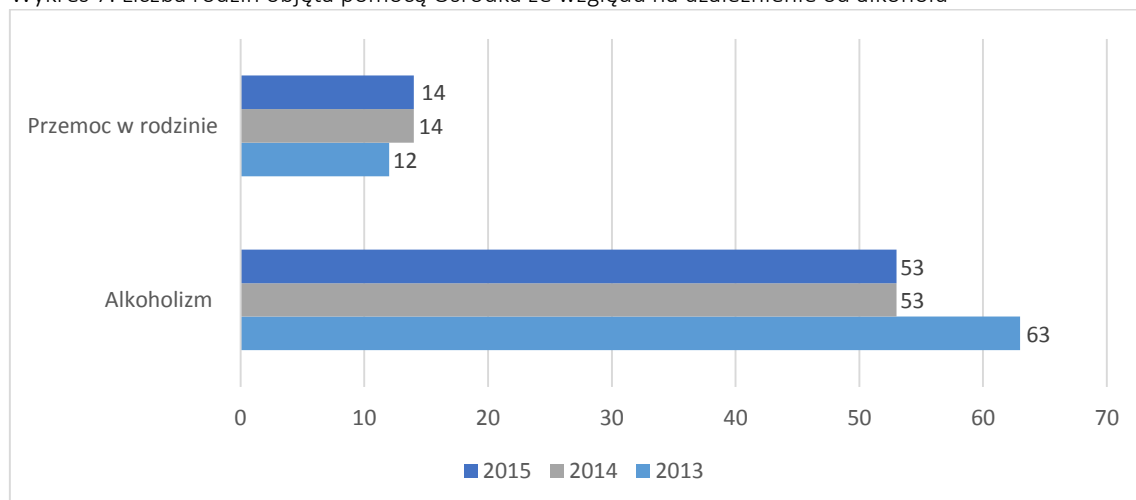
Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udostępniając statystyki dotyczące średniego spożycia napojów alkoholu zanotowała, że na jednego mieszkańca Polski w 2014 roku przypadało 12,5 litra czystego alkoholu, czyli dwukrotnie więcej niż światowa średnia (6,2 litra). Mężczyźni piją średnio 3,5-krotnie więcej niż kobiety. Odsetek abstynentów z kolei pozostaje na średnio niezmiennym poziomie.

W gminie Krapkowice liczba rodzin objętych wsparciem Ośrodka na przestrzeni analizowanych lat zmniejszyła się. Z jednej strony uznać można tendencję spadkową za pozytywne zjawisko, z drugiej, uzależnienie od alkoholu jest tak delikatnym tematem, że nie wszystkie rodziny, w których pojawia się problem uzależnienia, zwracają się z prośbą o pomoc do Ośrodka.

Poniższy wykres przedstawia liczbę rodzin objętą pomocą Ośrodka z tytułu uzależnienia od alkoholu oraz ze względu na stosowaną przemoc w rodzinie.

Wykres 7. Liczba rodzin objęta pomocą Ośrodka ze względu na uzależnienie od alkoholu

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach

Bardzo często uzależnienie od alkoholu prowadzi do stosowania przemocy wobec domowników. W celu przeciwdziałania zjawisku przemocy powoływany został zespół interdyscyplinarny działający w oparciu o porozumienie między wójtem a przedstawicielami zespołu.

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów podejmująca się współpracy celem udzielenia pomocy osobom lub całym rodzinom znajdującym się w kryzysie i dotkniętym problemem przemocy. Działania te skierowane są na rozwiązanie konkretnego problemu. Celem głównym zespołu interdyscyplinarnego jest efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie. Przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Krapkowicach funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Do placówek świadczących pomoc osobom dotkniętym przemocą domową oraz pomoc terapeutyczną sprawcom przemocy domowej na terenie Krapkowic należą:

- Ośrodek Pomocy Społecznej - odpowiedzialny za pomoc finansową, pracę socjalną i pomoc prawną,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – możliwość uczestnictwa w grupie wspierającej osoby dotknięte przemocą w rodzinie,
- Poradnia Leczenia Uzależnień – porady psychologa, a także świadczenie terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu,

- Poradnia Leczenia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu,
- Poradnia Zdrowia Psychicznego – realizuje Program Korekcyjno- Edukacyjny dla Sprawców Przemocy,
- Punkt Konsultacyjny - udziela konsultacji dla osób uzależnionych, współuzależnionych, osób dotkniętych przemocą w rodzinie, osób mających problem z narkotykami.
- Klub AA i AI-ANON – działa przy Punkcie Konsultacyjnym, na spotkania grupy AA zgłaszają się trzeźwi alkoholicy oraz skierowani przez OPS i komisję alkoholową, oraz dobrowolnie uczestniczący od kilkunastu lat stali członkowie ruchu AA. Program AA i AI-Anon polega na udzielaniu wsparcia zdrowiejącym alkoholikom i ich rodzinom, oraz na realizowaniu programu zdrowienia "12 Kroków AA".
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zdzieszowicach,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Opolu,
- telefony zaufania: Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Ogólnopolski Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży, Anonimowa policyjna linia specjalna.

Rodziny zmagające się z problemem alkoholowym oraz dotknięte przemocą w rodzinie mogą dodatkowo zwrócić się o pomoc w rozwiązywaniu problemów do Punktu Konsultacyjnego świadczącego działalność informacyjno-terapeutyczną. Działalność Punktu polega na:

- motywowaniu do leczenia odwykowego,
- informowaniu o możliwościach podjęcia leczenia w placówkach odwykowych,
- udzielaniu wsparcia po leczeniu odwykowym,
- rozpoznawaniu w trakcie kontaktu zjawiska przemocy domowej i udzielaniu stosownego wsparcia i informacji o możliwościach powstrzymania przemocy,
- uruchamianiu interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej,
- posiadaniu informacji na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb na terenie gminy i w innych instytucjach mogących zaangażować się w pomoc dla klientów.

Wśród rodzin objętych pomocą Ośrodka z powodu stosowania przemocy w rodzinie widoczna jest nieznaczna tendencja wzrostowa, która w roku 2015 utrzymała się na stałym poziomie. Liczba rodzin, które otrzymały wsparcie ze strony Ośrodka zwiększyła się o 2 rodziny.

4.6 Pomoc Ośrodka ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Współczesne problemy, takie jak ubóstwo, bezrobocie czy przemoc w rodzinie mogą prowadzić do występowania zjawiska wyuczonej bezradności i trudności opiekuńczo-wychowawczych. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą otrzymać wsparcie od gminy w formie asystenta rodziny, który ułatwia rodzicom wypełnianie ról społecznych, aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczania dzieci poza rodziną, w placówkach lub rodzinach zastępczych.

Rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie, które polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, po to, by móc wyeliminować negatywne zachowania w stosunku do poszczególnych członków rodziny,
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny, uświadomieniu jak ważnym elementem w życiu jest rodzina oraz odpowiednie relacje między jej członkami, a także dążenie do reintegracji rodziny,
- pomocy w integracji rodziny, scalaniu więzi pomiędzy domownikami czy odbudowywaniu więzi rodzinnych,
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, by zapobiec sytuacjom, w którym nie przewidziano konsekwencji swoich działań,
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- pomoc i doradztwo w zakresie prawa.

Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych niejednokrotnie jest podstawą do organizowania zastępczych form opieki nad dzieckiem.

Tabela 14. Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka ze względu na bezradność opiekuńczo-wychowawczą

	2013	2014	2015
Liczba rodzin	251	251	258

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Krapkowicach

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych stanowią jedną z liczniejszych grup klientów Ośrodka. W 2013 roku rodziny odpowiadały 30,98% ogólnej liczby rodzin korzystającej z pomocy Ośrodka, rok później 31,02%, natomiast w 2015 roku już 32,65%. Skala problemu niemożności realizowania w pełni funkcji opiekuńczo-wychowawczej zaczyna się powiększać. Ważna jest praca z rodzinami przeżywającymi trudności już od momentu zaobserwowania problemów, dzięki temu, asystent rodziny będzie mógł dostosować formę pomocy do kondycji oraz możliwości rodziny.

4.7 Pozostałe formy pomocy

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, która ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przewyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie własnymi siłami pokonać. Polityka społeczna przy wykorzystaniu własnych uprawnień, zasobów oraz możliwości oferuje pomoc w formie świadczeń pieniężnych, jak i niepieniężnych.

4.7.1 Dodatki mieszkaniowe

Ośrodek Pomocy Społecznej oferuje pomoc w postaci dodatku mieszkaniowego, który przysługuje ze względu na spełnienie jednego z warunków:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych,

- osobom mieszkającym w lokalach, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- osobom zajmującym lokale mieszkalne w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Dodatek mieszkaniowy zostaje przyznany w momencie spełnienia dwóch warunków, po pierwsze przyznany zostaje osobom, jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym, obowiązującej w dniu złożenia wniosku, a także jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego jest wyższy od określonego w art. 3 ust. 1 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, a kwota nadwyżki nie przekracza wysokości dodatku mieszkaniowego, należny dodatek mieszkaniowy obniża się o tę kwotę. Po drugie, jeżeli normatywna powierzchnia lokalu nie przekracza w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego nie może przekraczać 30% albo 50%.

4.7.2 Dom Dziennego Pobytu

Dom Dziennego Pobytu jest ośrodkiem wsparcia działającym w strukturze Ośrodka. Głównym celem Domu jest utrzymanie seniorów w dobrej sprawności psychofizycznej koniecznej do samodzielnego funkcjonowania w otaczającym środowisku, zaspokajania podstawowych potrzeb życia codziennego oraz rozbudzania w nich ukrytych uzdolnień i zainteresowań.

Dom Dziennego Pobytu organizuje seniorom gminy Krapkowic różnorodne formy spędzania czasu, ponadto osoby przebywające w Domu mają możliwość spędzenia miło czasu,

napicia się kawy czy herbaty, a przede wszystkim utrzymania kontaktu z innymi seniorami poprzez rozmowę oraz uczestnictwo we wspólnych zajęciach. Dom organizuje podopiecznym m.in. spotkania integracyjne, wyjazdy, projekcje filmowe, zajęcia gimnastyczne, zajęcia plastyczne, zajęcia techniczne czy zajęcia oscylujące wokół tematyki zdrowia (kulinarne, prozdrowotne). Dodatkowo, osoby niepełnosprawne mają możliwość skorzystania z transportu do placówek opieki półstacjonarnej, służby zdrowia czy opiekuńczych, dzięki busowi zakupionemu przez Gminę (z udziałem środków PFRON).

4.7.3 Środowiskowy Dom Samopomocy²³

Środowiskowy Dom Samopomocy w Krapkowicach został utworzony na podstawie Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz Ustawie o pomocy społecznej. Dom jest placówką pobytu dziennego, przeznaczoną dla osób przewlekle chorych psychicznie, które nie wymagają leczenia szpitalnego oraz dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i ruchowo. Uczestnikami placówki są osoby, które otrzymały decyzję administracyjną z Ośrodka Pomocy Społecznej w Krapkowicach uprawniającą do korzystania z usług. Usługi realizowane są poprzez:

- sale rehabilitacyjną - podzielona jest na dwie sale. Jedna sala przeznaczona jest na ćwiczenia ogólnousprawniające, które pozwalają na utrzymanie i podniesienie sprawności fizycznej. Wykorzystywana jest również jako sala do projekcji multimedialnych oraz spotkań społeczności z psychologiem. Druga sala przeznaczona jest dla osób z niedowładami mięśni z ograniczoną ruchomością w stawach, stanami bólowymi. Sala ta wyposażona jest w Uniwersalny Gabinet Usprawniania Leczniczego, rowerki, stepery, rotory, atlas do ćwiczeń, które poprawiają sprawność kończyn górnych i dolnych,
- gabinet hydromasażu – umożliwiający prowadzenie zabiegów wodolecznictwa,

---

²³ Wszystkie informacje pochodzą ze strony Środowiskowego Domu Samopomocy w Krapkowicach, (20.01.2016) <http://sds.krapkowice.pl/>.

- gabinet masażu – w którym wykonywany jest masaż klasyczny, rozluźniający (całego ciała, odcinkowy, miejscowy).
- pracownia krawiecka – wyposażona jest: maszynę do szycia oraz wszelkie inne narzędzia i materiały pomocnicze, a także krosna tkackie. Zajęcia w pracowni mają na celu naukę lub rozwijanie już nabytych umiejętności, między innymi: pracy przy maszynie do szycia, przyszywanie guzików, cerowanie, drobne naprawy ubioru, haftowanie, szydełkowanie. Uczestnicy zajęć sami bądź przy pomocy terapeutów wykonują stroje, które wykorzystywane są podczas występów artystycznych i przedstawień teatralnych,
- pracownia plastyczna – pracownia wykorzystuje różnorodne techniki od najprostszych aż po bardziej skomplikowane, które wymagają dużej sprawności manualnej oraz ogromnej cierpliwości. Techniki prac dostosowane są do indywidualnych możliwości uczestników. Prace nasze prezentujemy na przeglądach twórczości plastycznej, a także podczas imprez lokalnych,
- pokój wypoczynkowy – to miejsce, w którym uczestnicy mają możliwość odpocząć, napić się kawy, herbaty. Tutaj odbywają się spotkania towarzyskie, organizowane są imprezy urodzinowe i okolicznościowe. W tej Sali uczestnicy grają w gry i zabawy stolikowe, czytają książki i prasę, słuchają muzyki, oglądają telewizję,
- pracownia kulinarna – w pracowni uczestnicy uczą się przygotowywania posiłków, pieczenia ciasta, parzenia kawy i herbaty, posługiwania się sprzętem kuchennym. Zajęcia dostosowywane są do możliwości i umiejętności podopiecznych,
- pracownia ceramiczna – wyposażona jest w piec do wypalania ceramiki, koło garncarskie, formy odlewnicze i formy do wyklejania, a także niezbędne przybory do obróbki mas ceramicznych. Zajęcia prowadzone w niewielkich grupach o różnym stopniu zaawansowania,
- sala doświadczania świata – wyposażona w specjalistyczny sprzęt multimedialny, kolumny świetlne, wiązki światłowodów, rzutnik z tarczami tematycznymi, kominy zapachowe, lustra akrylowe, lampa UV. Pokój wyłożony materacami, naścianach tapety UV,

- pracownia komputerowa – zajęcia w pracowni komputerowej prowadzone są za pomocą różnych metod i form pracy dostosowanych indywidualnie do uczestników w zależności od stopnia ich niepełnosprawności oraz umiejętności pisania i czytania,
- pracownia techniczna - w pracowni technicznej wykonuje się wiele różnorodnych prac stolarskich, technicznych oraz naprawczych. Uczestnicy zajęć wykonują szereg przedmiotów i prac użytkowych, ozdobnych, monterskich.

Podstawowym zadaniem jednostki jest podtrzymywanie w dobrej kondycji psychofizycznej i rozwijanie różnorodnych umiejętności uczestników, niezbędnych do możliwie jak najbardziej samodzielnego życia. Ponadto, uczestnicy zajęć oraz osoby korzystające z usług mają możliwość spełniania się i realizowania na wielu twórczych płaszczyznach, co przyczynia się do podniesienia własnej wartości.

4.7.4 Świetlice środowiskowe

Placówki wsparcia dziennego działają pod różnymi nazwami: świetlice środowiskowe, ogniska wychowawcze, kluby, świetlice socjoterapeutyczne. Działalność tego typu placówek reguluje Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332).

Jednym z założeń tej ustawy jest stworzenie systemu pomocy rodzinom, które przeżywają kryzys – do realizacji tego zadania zobowiązane są gminy. Wspieraniu rodziny służyć mają różne działania – jednym z nich jest organizacja placówek wsparcia dziennego. Ustawa stanowi, że „w celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego”. Placówki wsparcia dziennego organizują rozmaite zajęcia – sportowe, rekreacyjne, kulturalne, pomagają w nauce, rozwijają zainteresowania. Współpracują ze szkołami, pomocą społeczną, kuratorami rodzinnymi oraz innymi instytucjami pomagającymi dziecku i rodzinie. Świetlice są czasem ostatnim ratunkiem dla dzieci, których rodziny nie radzą sobie ze swoimi trudnościami. Przy Ośrodki działają trzy świetlice środowiskowe (w Ściborowicach oraz dwie w

Krapkowicach), e których specjaliści starają się pomagać dziecku, ale także współpracują z rodzicami.

4.7.5 Karta Dużej Rodziny oraz Opolska Karta Rodziny i Seniora

Karta Dużej Rodziny, wprowadzona w czerwcu 2014 roku, to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia więc dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia. Karta przysługuje niezależnie od uzyskiwanych dochodów rodzinom z co najmniej trójką dzieci:

- w wieku do ukończenia 18 roku życia,
- w wieku do ukończenia 25 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Osoby z rodzin wielodzietnych, pomimo chęci różnych podmiotów nie mogły dotychczas korzystać ze spersonalizowanych ulg. Związane to było z faktem braku potwierdzenia sytuacji rodzinno-majątkowej. Karta Dużej Rodziny, będąca dokumentem potwierdzonym przez władze samorządowe jest rzetelnym dowodem do udzielenia zniżki. Rodziny dzięki takiej właśnie Karcie mogą poprawić sytuację materialną, społeczną. Umożliwienie uczestniczenia w wielu wydarzeniach, korzystania z usług, przyczynia się do promowania instytucji rodziny wielodzietnej.

Województwo opolskie chcąc zatrzymać dalsze wyludnianie się regionu, stworzyło Opolską Kartę Rodziny i Seniora w ramach Programu Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim do 2020 roku. Celem Opolskiej Karty Rodziny i Seniora jest wsparcie rodzin z co najmniej 2 dziećmi, rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym oraz osób starszych (seniorów) – mieszkańców województwa opolskiego. Działanie ma przyczynić się do odbudowy oraz wzmocnienia potencjału demograficznego regionu.

4.7.6 Warsztat Terapii Zajęciowej

Warsztat Terapii Zajęciowej, to placówka wykonująca rehabilitację społeczną i zawodową niepełnosprawnych podopiecznych. Terapia realizowana jest poprzez terapię zajęciową. Działalność warsztatu jest działalnością o charakterze niezarobkowym. Ewentualny dochód ze sprzedaży produktów i usług wykonanych przez uczestników warsztatu w ramach realizowanego przez nich programu rehabilitacji i terapii przeznacza się w porozumieniu z uczestnikami na pokrycie wydatków związanych z integracją społeczną uczestników.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Krapkowicach powstał 01 lutego 2001 roku. Założycielem Warsztatu jest Gmina Krapkowice. Uczestnikami Warsztatu są osoby z 5 gmin powiatu krapkowickiego. WTZ realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędnych do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia. W pracy terapeutycznej najważniejsze jest przystosowanie społeczno-zawodowe uczestników i osiągnięcie poprzez terapię zajęciową jak najwyższego poziomu ich dojrzałości społecznej i samodzielności.

W warsztacie znajduje się sześć pracowni:

- pracownia gospodarstwa domowego (kulinarna),
- pracownia krawiectwa,
- pracownia haftu i tkactwa z możliwością prowadzenia prac z rękodzielnictwem,
- pracownia plastyczna ze stanowiskami informatycznymi,
- pracownia ceramiczno-plastyczna,
- pracownia prac technicznych (stolarska).

Cele realizowane w WTZ:

- ogólne usprawnianie,
- rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- przygotowanie do życia w środowisku społecznym między innymi przez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej,
- rozwijanie umiejętności przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej,

- rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy,
- rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych umożliwiających podjęcie pracy zawodowej lub innej pracy zarobkowej, albo szkolenia zawodowego.

Uczestnicy biorą udział w zajęciach dodatkowych:

- wycieczkach,
- spotkaniach w WTZ i u przyjaciół placówki,
- w imprezach integracyjnych i okolicznościowych,
- w wyjściach i w wyjazdach do muzeów, kina i teatru itp.
- w festiwalach i konkursach twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych, olimpiadach i zawodach sportowych oraz w wielu innych imprezach.

5. Analiza SWOT

W analizie strategicznej szczególne znaczenie odgrywa zintegrowana metoda typu SWOT (ang. Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats). Jest to narzędzie badawcze kompleksowo określające mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, niezbędne do zdiagnozowania obecnej sytuacji oraz prognozowanych skutków. Polega ona na zidentyfikowaniu czterech wymienionych grup czynników i określeniu ich wpływu pozytywnego, jak i negatywnego na sytuację gminy. W omawianej analizie wyróżnia się etapy:

- identyfikację i analizę mocnych i słabych stron,
- identyfikację i analizę szans i zagrożeń.

Pierwszym elementem analizy SWOT jest ocena zasobów gminy, która pozwala na identyfikację jej mocnych stron (wewnętrzne czynniki pozytywne, wszystko co stanowi atut gminy, jej przewagę lub zaletę) i słabych stron (wewnętrzne czynniki negatywne, wszystko to co stanowi słabość w spostrzeganiu gminy, barierę której nie udało się pokonać, wadę w działaniu gminy). Ważnym aspektem tego typu analizy jest określenie zasobów charakterystycznych dla gminy, które wyróżniają ją na tle innych. Są to dziedziny działalności, które tworzą pozytywny wizerunek instytucji oraz gminy. Słabymi stronami określane są te aspekty funkcjonowania, które ograniczają sprawność i mogą blokować rozwój instytucji oraz gminy. Poznanie szans (zewnętrznych czynników pozytywnych) i zagrożeń (zewnętrznych czynników negatywnych) płynących z otoczenia stanowi drugi etap analizy SWOT. Szansami są wszystkie wydarzenia i procesy w otoczeniu, które tworzą sprzyjającą dla instytucji oraz gminy sytuację. Dodatkowo są to takie kierunki działalności, które mogą przynieść w przyszłości pozytywne społeczne efekty. Za zagrożenia przyjmuje się zbiór wydarzeń i procesów, które tworzą niekorzystne dla instytucji oraz gminy sytuacje w otoczeniu społecznym. Zagrożenia postrzegane są jako bariery, utrudnienia i możliwości niebezpieczeństwa, które ograniczają rozwój.

Późniejsza konfrontacja czterech wymienionych grup czynników z wynikami zasobów danego obszaru prowadzi do określenia strategii rozwoju opierając się o wewnętrzne, jak i zewnętrzne elementy. Zderzenie ze sobą szans i zagrożeń z mocnymi i słabymi stronami

pozwała na określenie kierunków oraz tendencji rozwoju strategii jednostki terytorialnej. Umożliwia zestawienie problematycznych elementów z tymi, które są drzemającym, niewykorzystywanym dotychczas potencjałem instytucji oraz gminy. W wyniku analizy strategicznej przedstawionej metoda SWOT otrzymano następujące rezultaty:

SYTUACJA SPOŁECZNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Dobrze wyszkolona kadra pracowników OPS, - Działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie, - Działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, - Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy, - Prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej, - Objęcie pomocą rodzin zmagających się z problemem uzależnienia od alkoholu przez OPS, - Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego-Terapeutycznego, - Funkcjonowanie Ośrodków Interwencji Kryzysowej, - Funkcjonowanie poradni leczących uzależnienia, - Funkcjonowanie grup samopomocowych, - Kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe, - Kampanie profilaktyczne, - Znajomość środowiska uczniów przez nauczycieli, - Kontakt pomiędzy nauczycielem a rodzicem, - Współpraca z rodzicami, 	<ul style="list-style-type: none"> - Ograniczone środki finansowe, - Ograniczenie funkcjonowania Ośrodka – przepisy ustawy, - Dużo dokumentacji, za mało czasu na pracę socjalną, - Brak chęci podopiecznych OPS do zmiany swojej aktualnej sytuacji, - Ubożenie społeczeństwa, - Brak zatrudnionego superwizora, - Niestabilne prawo dotyczące ochrony zdrowia, - Niedostateczna wiedza społeczeństwa na temat profilaktyki i promocji zdrowia (niska świadomość istniejącego problemu), - Niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych, - Niewystarczająca ilość czasu poświęcona spotkaniom dotyczącym zagrożenia związanego z piciem alkoholu i spożywania narkotyków.

- Możliwość uzyskania stypendium przez uczniów.	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Pozyskiwanie środków z UE na kursy i przeszkolenia dla osób korzystających z pomocy społecznej, - Realizacja projektów dla osób niepełnosprawnych, - Polityka prorodzinna, - Organizacja szkoleń, warsztatów dla pracowników OPS, - Programy podnoszące poziom bezpieczeństwa, - Wdrożenie unijnych standardów opieki zdrowotnej, - Możliwość aplikowania o środki zewnętrzne, np. dofinansowanie zakup u sprzętu medycznego ze środków Unii Europejskiej, - Likwidacja barier architektonicznych, - Możliwość rozbudowy dla potrzeb rozwoju usług medycznych, - Aktywizowanie osób starszych, - Zmiana polityki państwa wobec pracodawców i osób bezrobotnych, - Programy aktywizacji osób bezrobotnych, - Wykorzystanie możliwości wynikających z dostępnych szkoleń, - Zwiększenie oferty edukacyjnej w zakresie szkolnictwa zawodowego, również dla osób dorosłych, - Stworzenie możliwości kształcenia praktycznego, - Rozwój oferty rekreacyjnej, - Współpraca ze specjalistami, - Tworzenie kół zainteresowań i form rekreacji dla uczniów w różnym wieku, - Organizacja zajęć pozaszkolnych, 	<ul style="list-style-type: none"> - Przyzwyczajenie podopiecznych OPS do pozyskiwania świadczeń, - Ubożenie społeczeństwa, - Niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych, - Powiększanie się dysfunkcji w rodzinie, - Powstawanie chorób związanych z uzależnieniem od środków zmieniających świadomość, - Pogarszanie się sytuacji finansowej podmiotów leczniczych, - Drenaż kapitału ludzkiego przez większe ośrodki miejskie, - Wysokie koszty zatrudnienia pracowników, - Niskie zarobki, - Łamanie praw pracowniczych, - Istnienie szarej strefy, - Zjawisko wyuczonej bezradności i uzależnienia od pomocy społecznej, - Przyzwolenie społeczne na spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie, - Nasilenie się zjawisk patogennych, - Rozpad rodziny, - Obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowe, - Trudności w nauce oraz życiu rodzinnym.

<ul style="list-style-type: none"> - Przeciwdziałanie patologiom poprzez edukację w zakresie walki z nieprawidłowymi zjawiskami w społeczeństwie, - Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjno-Terapeutycznego, - Funkcjonowanie Ośrodków Interwencji Kryzysowej, - Funkcjonowanie poradni leczących uzależnienia, - Kampanie profilaktyczne, - Wzmożony monitoring sprzedaży alkoholu przez nieletnich (obowiązkowe legitymowanie się dowodem).	
--	--

6. Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią

Pomoc społeczna

- Zwiększenie wydajności i efektywności dotychczasowych działań przez Ośrodek Pomocy Społecznej.
- Wzrost dostępności oświaty, wychowania i opieki medycznej i tworzenie warunków do rozwoju zasobów ludzkich.
- Podniesienie jakości życia osób i rodzin wykluczonych społecznie oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Zwiększenie świadomości w zakresie uzależnień.
- Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz przewlekle chorych.

Integracja społeczna

- Zwiększenie aktywności mieszkańców i zaangażowania w życie gminy Krapkowice.
- Tworzenie warunków udziału w rozwoju społeczności osobom i grupom zagrożonym wykluczeniem.
- Zwiększenie współpracy partnerskiej między instytucjami lokalnymi.

Edukacja

- Zwiększenie liczby zajęć dla dzieci i młodzieży w związku z zagospodarowaniem czasu wolnego.
- Zwiększenie świadomości w zakresie uzależnień.

Rynek pracy

- Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych oraz długotrwale bezrobotnych.
- Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.
- Aktywizacja zawodowa kobiet.

7. Harmonogram celów szczegółowych

Cel strategiczny I : Pomoc społeczna				
Działania	Podmiot realizujący	Czas realizacji	Wskaźniki	Źródło finansowania
Udział w szkoleniach, warsztatach przeznaczonych dla pracowników	OPS	Cały okres strategii	- liczba zrealizowanych szkoleń, warsztatów - liczba uczestników	środki własne gminy, środki pozyskane z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych
Podnoszenie kompetencji i umiejętności psychospołecznych pracowników socjalnych	OPS	Cały okres strategii	- liczba zorganizowanych szkoleń dla pracowników socjalnych, - liczba uczestników	środki własne gminy, środki pozyskane z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych
Prowadzenie działań ułatwiających integrację w społeczeństwie osób starszych i niepełnosprawnych	OPS	Cały okres strategii	- liczba zrealizowanych kampanii - liczba warsztatów, w których uczestniczyły osoby niepełnosprawne - liczba programów	środki własne gminy, środki pozyskane z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych
Zachęcanie młodych ludzi do aktywności i działań w organizacjach pozarządowych (promocja zasad wolontariatu)	OPS	Cały okres strategii	- liczba zorganizowanych spotkań - liczba uczestników - liczba miejsc, które przyjmą wolontariuszy	środki własne gminy, środki pozyskane z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych

Cel strategiczny II : Integracja społeczna				
Działania	Podmiot realizujący	Czas realizacji	Wskaźniki	Źródło finansowania
Wsparcie dla rodzin niewydolnych wychowawczo	OPS PCPR Szkoły	Cały okres strategii	- liczba zorganizowanych spotkań, warsztatów dla rodziców - liczba porad - liczba świadczeniobiorców - liczba wdrożonych projektów - liczba zaangażowanych instytucji - liczba uczestników	środki własne gminy, środki pozyskane z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych
Prowadzenie działań ułatwiających integrację w społeczeństwie osób starszych i niepełnosprawnych	OPS PCPR Szkoły	Cały okres strategii	- liczba zrealizowanych kampanii - liczba warsztatów, w których uczestniczyły osoby niepełnosprawne - liczba programów	środki własne gminy, środki pozyskane z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych
Organizacja spotkań okolicznościowych dla osób starszych	OPS PCPR Szkoły Biblioteka	Cały okres strategii	- liczba zorganizowanych spotkań - liczba uczestników	środki własne gminy, środki pozyskane z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych

Cel strategiczny III : Edukacja				
Działania	Podmiot realizujący	Czas realizacji	Wskaźniki	Źródło finansowania
Organizowanie kampanii informacyjnych dotyczących programów zdrowotnych	OPS Szkoly	Cały okres strategii	- liczba kampanii informacyjnych dotyczących programów zdrowotnych - liczba odbiorców kampanii	środki własne gminy, środki pozyskane z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych
Koordinacja, wspieranie i promowanie działań w obszarach profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniem	OPS Szkoly Policja	Cały okres strategii	- liczba działań w obszarach profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniem - liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia - liczba przeszkolonych osób w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu i środków psychoaktywnych, - liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień przeznaczonych do wykorzystania	środki własne gminy, środki pozyskane z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych

			przez nauczycieli oraz pracowników socjalnych	
Promocja prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny	OPS PCPR Szkoły	Cały okres strategii	- liczba wdrożonych projektów - liczba instytucji, które wspierają rodzinę - liczba udzielonych porad	środki własne gminy, środki pozyskane z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych
Promowanie aktywnego spędzania czasu	OPS Szkoły	Cały okres strategii	- liczba zrealizowanych projektów - liczba zorganizowanych imprez - liczba uczestników - liczba oraz rodzaj zajęć	środki własne gminy, środki pozyskane z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych
Wspieranie akcji informacyjnych o skutkach alkoholizmu	OPS GKRPA Szkoły	Cały okres strategii	- liczba udzielonych porad - liczba kampanii promujących życie bez alkoholu - liczba osób korzystających z pomocy ośrodka ze względu na uzależnienie	środki własne gminy, środki pozyskane z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych

Cel strategiczny IV : Rynek pracy				
Działania	Podmiot realizujący	Czas realizacji	Wskaźniki	Źródło finansowania
Inicjowanie na lokalnym rynku pracy działań na rzecz zatrudnienia osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy	PUP	Cały okres strategii	- liczba podjętych działań na rzecz osób bezrobotnych - liczba uczestników warsztatów, szkoleń - liczba osób bezrobotnych	środki własne gminy, środki pozyskane z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych
Zwiększenie aktywności zawodowej osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy	PUP	Cały okres strategii	- liczba osób bezrobotnych będących w trudnej sytuacji na rynku pracy - liczba zorganizowanych programów na rzecz podniesienia kwalifikacji osób bezrobotnych - liczba uczestników warsztatów, szkoleń	środki własne gminy, środki pozyskane z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych
Podnoszenie motywacji u osób długotrwale bezrobotnych	PUP	Cały okres strategii	- liczba osób bezrobotnych - liczba zorganizowanych programów na rzecz podniesienia kwalifikacji osób bezrobotnych - liczba uczestników warsztatów, szkoleń	środki własne gminy, środki pozyskane z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych
Systematyczne rozszerzanie zakresu usług edukacyjnych skierowanych do osób długotrwale bezrobotnych	PUP	Cały okres strategii	- liczba osób bezrobotnych będących w trudnej sytuacji na rynku pracy - liczba zorganizowanych	środki własne gminy, środki pozyskane z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych

			programów na rzecz podniesienia kwalifikacji osób bezrobotnych - liczba uczestników warsztatów, szkoleń	
Promowanie działalności klubów pracy	PUP	Cały okres strategii	- liczba ulotek, kampanii reklamowych - liczba osób zainteresowanych uczestnictwem w klubie - liczba uczestników	środki własne gminy, środki pozyskane z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych
Aktywizacja zawodowa kobiet	PUP	Cały okres strategii	- liczba szkoleń kwalifikacyjnych dla kobiet - liczba uczestniczek szkoleń - liczba kobiet, które znalazły pracę w czasie trwania strategii	środki własne gminy, środki pozyskane z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych
Promocja zatrudnienia wśród osób długotrwale bezrobotnych	PUP	Cały okres strategii	- liczba szkoleń i warsztatów zaplanowanych do zorganizowania dla osób długotrwale bezrobotnych - liczba osób długotrwale bezrobotnych	środki własne gminy, środki pozyskane z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych
Doskonalenie zawodowe w postaci szkoleń i kursów dla kadr pomocy społecznej do pracy z osobami zagrożonymi marginalizacją	PUP OPS	Cały okres strategii	- liczba uczestników szkoleń i kursów - liczba programów przeznaczonych dla kadry	środki własne gminy, środki pozyskane z Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych

8. Monitorowanie Strategii

Opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Krapkowice, skupia się przede wszystkim na problemach społecznych oscylujących wokół możliwości wsparcia potrzebujących mieszkańców przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Proponowane działania w ramach Strategii mają na celu podnieść jakość życia mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem sfer negatywnie oddziałujących na sytuację osób oraz rodzin.

W celu śledzenia zmian, jakie będą następowały w konsekwencji realizacji zadań, zalecane jest przeprowadzenie ewaluacji po dwóch latach wprowadzonej Strategii. Ważne jest nieustanne śledzenie podejmowanych działań oraz ich stałe dostosowywanie do zmieniającego się otoczenia.

Ocena końcowa Strategii zostanie przeprowadzona po zakończeniu całego okresu, w jakim realizowane mają być zadania ujęte w dokumencie. Wnioski z oceny (przy wykorzystaniu narzędzi stosowanych w ramach przeglądów strategicznych) posłużą jako rekomendacje dla planowania rozwoju w następnym okresie planowania strategicznego.

Zakończenie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy KRAPKOWICE na lata 2016-2025 jest dokumentem nadrzędnym nad tworzonymi programami z zakresu polityki społecznej. Zapisy prezentowanej Strategii muszą być uwzględniane przy tworzeniu kolejnych dokumentów długookresowych. Należy jednak pamiętać, że dokument ten nie daje konkretnego przepisu, a jedynie naprowadza i sugeruje, jakie działania należy podjąć, by zniwelować niepożądane zjawiska społeczne w gminie Krapkowice. Strategia jest istotnym jest fakt, że Strategia ma charakter otwarty tym samym, w czasie obowiązywania jej zapisów poszczególne elementy i działania mogą być modyfikowane, zmienione i dostosowywane do aktualnie panującej sytuacji społecznej w gminie. Skuteczność realizacji określonych kierunków działań będzie zależała od motywacji i zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za realizację działań strategicznych oraz wysokości przeznaczonych środków finansowych.

Spis tabel

Tabela 1. Struktura ludności w latach 2013-2015	21
Tabela 2. Struktura ludności gminy Krapkowice z uwzględnieniem grup wiekowych	21
Tabela 3. Liczba przestępstw w gminie Krapkowice	27
Tabela 4. Liczba przestępstw w gminie Krapkowice	27
Tabela 5. Liczba bezrobotnych z poszczególnych gmin i miast powiatu krapkowickiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Krapkowicach w 2013 roku.....	29
Tabela 6. Liczba bezrobotnych z poszczególnych gmin i miast powiatu krapkowickiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Krapkowicach w 2014 roku.....	29
Tabela 7. Liczba bezrobotnych z poszczególnych gmin i miast powiatu krapkowickiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Krapkowicach w 2015 roku.....	30
Tabela 8. Wyszczególnione powody przyznawania pomocy rodzinom.....	38
Tabela 9. Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka ze względu na ubóstwo	40
Tabela 10. Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka ze względu na bezrobocie	41
Tabela 11. Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka ze względu na niepełnosprawność	43
Tabela 12. Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka ze względu na długotrwałą chorobę.....	44
Tabela 13. Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka ze względu na ochronę macierzyństwa.....	45
Tabela 14. Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka ze względu na bezradność opiekuńczo-wychowawczą.....	50

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba kobiet i mężczyzn	21
Wykres 2. Bezrobotne kobiety i mężczyźni w gminie Krapkowice.....	31
Wykres 3. Wyszczególnione formy pomocy	34
Wykres 4. Przyznanie rodzinom świadczeń pieniężnych oraz niepieniężnych.....	39
Wykres 5. Liczba rodzin pobierających świadczenia ze względu na ubóstwo oraz bezrobocie	42
Wykres 6. Liczba rodzin objętych pomocą Ośrodka ze względu na niepełnosprawność oraz długotrwałą chorobę	45
Wykres 7. Liczba rodzin objęta pomocą Ośrodka ze względu na uzależnienie od alkoholu	47